

Trimestriële Indicatoren van de Arbeidsmarkt

Situatie op 30 juni 2023

'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt' is een publicatie uitgegeven door de RVA:
Keizerslaan 7
1000 Brussel
Tel. 02 515 44 35
Fax 02 515 44 54

Verantwoordelijke uitgever:
Jean-Marc Vandenbergh.

Verantwoordelijke publicatie:
Hugo Boonaert,
Janick Pirard.

Hoofdredacteur:
Michiel Segaert.

Redactie:
Hilde Geeraers,
Brendan Verdonck,
Leen Vranckx,
David Sauwens,
Sébastien Malevez,
Jochen Vandekerkhove,
Jonathan Godfroid,
Nathalie Nuyts,
Georges Martens,
Sébastien Votquenne.

Hebben ook meegewerkt aan dit nummer:
Béatrice Depas,
Carline Saucez,
Marie-Paule Vandendeurpel,
Martine Vereeken,
Françoise Cassiman,
Oscar Gwiza,
Toon Luykx.

Vormgeving:
Grafische Dienst –
directie Communicatie

Drukwerk:
dienst Drukkerij -
directie Communicatie

De gedeeltelijke of volledige overname van de teksten is slechts toegestaan mits schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 2952-6590 (print)
ISSN 2952-6604 (online)

Woord vooraf

De RVA publiceert op regelmatige basis zijn voornaamste statistieken. Maandelijks verschijnen uitgebreide gegevenstabellen over de belangrijkste RVA-opdrachten op de website. Daarnaast wordt een beknopt commentaar gepubliceerd over de evolutie van de vergoede werkloosheid op basis van de betaalstatistieken van de werkloosheidsuitkeringen en over de evolutie van de werkonderbrekingen in het kader van tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematisch verlof.

Elk jaar stelt de RVA een gedetailleerd jaarverslag op. Naast een activiteitenverslag omvat dit een uitgebreid statistisch volume waarin alle stelsels die onder de RVA-opdrachten vallen (tijdelijke en volledige werkloosheid, loopbaanonderbreking en tijdskrediet...) worden toegelicht.

Deze publicatie, de 'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt', bevat dan weer de recentste trimestriële gegevens over die RVA-opdrachten. Door drie-maandelijks gegevens te publiceren, kan de RVA de tendensen in deze stelsels en in de ruimere context van de arbeidsmarkt sneller opsporen dan in het jaarverslag. Tegelijk wordt de impact verzacht van bepaalde seizoensgebonden of technische effecten die een maandelijkse statistiek kunnen beïnvloeden.

De structuur van deze publicatie is in grote lijnen gebaseerd op de reglementaire indeling van de diverse RVA-opdrachten (hoofdstukken 3 tot 6), die ook aan de basis ligt van de indeling van de RVA-website en de daar beschikbare statistieken. Vooraan wordt echter een synthetisch overzicht van de evolutie van de behandelde RVA-opdrachten geplaatst (hoofdstuk 1). Om deze trimestriële indicatoren te kaderen in een ruimere context, is hoofdstuk 2 bovendien gewijd aan een aantal bijkomende conjuncturele indicatoren uit externe bronnen (bv. de evolutie van de economische conjunctuur, het aantal werkaanbiedingen, de uitzendarbeid...), incl. een aantal elementen voor een internationale vergelijking.

Waar mogelijk wordt voor de weergave van de gegevens telkens gekozen voor een reeks die 5 jaar teruggaat. De gegevensweergave in de hoofdstukken wordt beperkt tot een vergelijking van het recentste trimester en de daarmee overeenstemmende trimesters van de besproken periode. Dit heeft als voordeel dat de analyses kunnen worden losgekoppeld van eventuele seizoenseffecten. Om voor de beschouwde periode wel een volledige, doorlopende gegevensreeks te kunnen voorzien van de behandelde materies, wordt aansluitend op deze publicatie een uitgebreide statistische bijlage gepubliceerd.

Het spreekt voor zich dat de RVA, naast deze periodieke publicaties, studies over specifieke thema's zal blijven voorzien op zijn website ter aanvulling van de bijdrage van de RVA aan de analyse en de vooruitgang van onze arbeidsmarkt.

De administrateur-generaal,

Dr. Jean-Marc Vandenberg

Inhoudstafel

Woord vooraf.....	3
1 Het trimester in vogelvlucht	7
2 Maatschappelijke en socio-economische context	13
2.1 Evolutie van de conjunctuur en de arbeidsmarkt.....	13
2.2 De Belgische arbeidsmarktstructuur in Europese context	16
3 Volledige werkloosheid	21
3.1 Kerncijfers	21
3.2 Evolutie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ).....	23
3.3 Evolutie van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-NWZ) ..	30
3.4 Bijzondere vrijstellingen	32
3.5 Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid	34
4 Tijdelijke werkloosheid	39
4.1 Kerncijfers	39
4.2 Volgens activiteitstak	40
4.3 Volgens motief	42
4.4 Volgens gewest	43
4.5 Volgens geslacht	44
5 Onderbrekingsuitkeringen	45
5.1 Kerncijfers	45
5.2 Tijdskrediet	48
5.3 Thematische verlopen.....	50
5.4 Loopbaanonderbreking.....	52
5.5 Verdeling van alle onderbrekingsstelsels samen volgens motief	54
6 Overige uitkeringen	57
6.1 Deeltijds werkenden met een inkomensgarantie-uitkering (IGU).....	57
6.2 Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen	62
6.3 Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verlopen	66
6.4 Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels	67
7 Lijst van tabellen en grafieken	69

Het trimester in vogelvlucht

Tabel 1
Algemeen overzicht van de groepen uitkeringstrekkers

	T2 2019	T2 2020	T2 2021	T2 2022	T2 2023	Evol. T2 2019 - T2 2023	Evol. T2 2022 - T2 2023
Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen	387.152	387.162	352.263	306.426	296.244	-23,5%	-3,3%
<i>Werkzoekenden</i>	322.926	346.504	326.318	289.215	284.989	-11,7%	-1,5%
<i>Niet-werkzoekenden</i>	64.226	40.658	25.945	17.211	11.255	-82,5%	-34,6%
Vrijstellingen van IWZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	40.635	34.914	35.840	32.456	30.106	-25,9%	-7,2%
Tijdelijke werkloosheid	92.594	993.746	359.787	171.730	140.846	+52,1%	-18,0%
Onderbrekingsuitkeringen	248.052	261.074	232.014	233.288	238.995	-3,7%	+2,4%
<i>Tijdskrediet</i>	108.664	95.027	92.195	89.132	90.587	-16,6%	+1,6%
<i>Loopbaanonderbreking</i>	54.423	48.120	42.601	37.447	34.373	-36,8%	-8,2%
<i>Thematische verloven</i>	84.965	117.927	97.218	106.709	114.034	+34,2%	+6,9%
Overige uitkeringen	96.651	78.666	78.154	73.901	69.109	-28,5%	-6,5%
<i>Deeltijdse werknemers met IGU</i>	34.169	33.324	32.293	30.590	27.659	-19,1%	-9,6%
<i>Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen</i>	58.129	41.612	43.175	40.745	39.191	-32,6%	-3,8%
<i>Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven</i>	2.248	1.562	835	1.266	1.089	-51,5%	-14,0%
<i>Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels</i>	2.104	2.168	1.852	1.300	1.170	-44,4%	-10,0%
Algemeen totaal	865.083	1.755.563	1.058.057	817.801	775.299	-10,4%	-5,2%

Tabel 1 biedt een algemeen overzicht van de groepen RVA-uitkeringstrekkers die in deze publicatie aan bod komen. Het totaal van de uitkeringstrekkers is in T2 2023 met 5,2% gedaald op jaarbasis. Het aantal vergoede werklozen daalt met 3,3% op jaarbasis. De werkzoekenden kennen een daling met 1,5%. De grootste relatieve daling is er bij de niet-werkzoekenden: hun aantal blijft snel afnemen (-34,6%).

Ten opzichte van het tweede trimester van vorig jaar is de groep tijdelijk werklozen gedaald met 18,0%.

De groep met vrijstelling van inschrijving als werkzoekende (voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA) omvat zowel werklozen als werkenden. Deze groep daalt met 7,2% op jaarbasis.

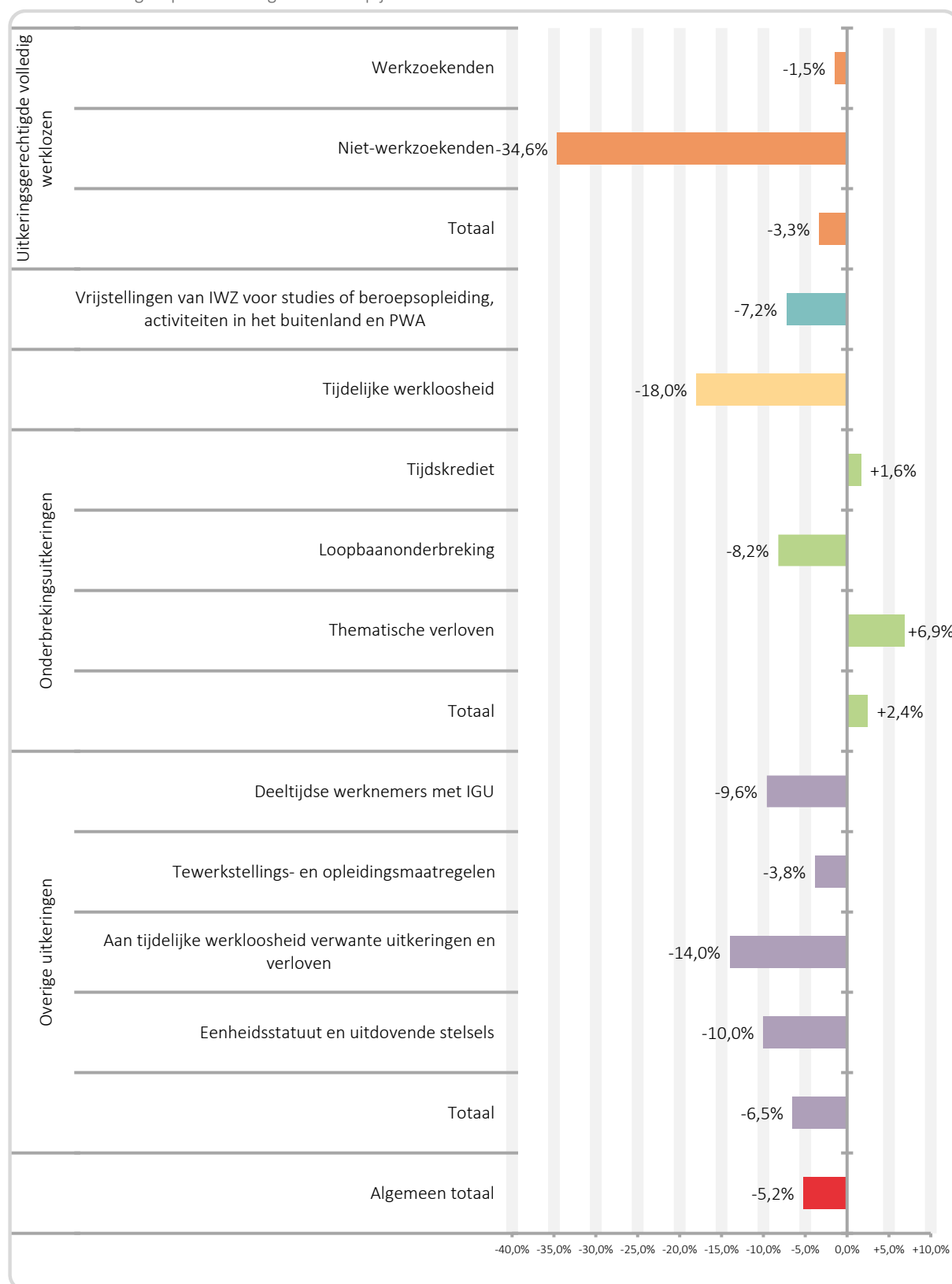
De groep werknemers met een uitkering voor tijdskrediet, loopbaanonderbreking of voor een thematisch verlof stijgt met 2,4%. We noteren een daling voor loopbaanonderbreking (-8,2%), een stijging voor tijdskrediet (+1,6%) en een stijging voor thematische verloven (+6,9%).

Voor de overige uitkeringen noteren we tenslotte een daling van 6,5% op jaarbasis. De grootste groep in deze categorie zijn de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen. Dit betreft grotendeels maatregelen waarvan de bevoegdheid is overgedragen naar de gewesten. Een groot deel is dan ook uitdovend, wat de daling met 3,8% op jaarbasis verklaart. Verder bevat deze groep de deeltijdse werknemers met een inkomensgarantieuitkering, die afnemen met 9,6% op jaarbasis. De aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven nemen af met 14,0% op jaarbasis. Ten slotte bevat deze restgroep de maatregelen in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut (crisispremie, ontslaguitkering en ontslagcompensatievergoeding), het halftijds brugpensioen en stelsels voor grensarbeiders.

In T2 2023 werden in de verschillende uitkeringsstelsels van de RVA in totaal gemiddeld per maand 775.299 betalingen geteld, een aantal dat 10,4% lager ligt dan in T2 2019. Sinds meerdere jaren evolueert het gemiddelde aantal betalingen per maand in dalende lijn. Die tendens werd gebroken tijdens de periode 2020 - 2021 ten gevolge van de coronacrisis en het groot aantal betalingen tijdelijke werkloosheid dat hiervan het gevolg was. Wanneer we de vergelijking maken met het overeenkomstige trimester van het jaar 2019, zien we een grote afname van het aantal vergoede werklozen (-23,5%), vooral bij de niet-werkzoekenden (-82,5%). Bij de tijdelijk werklozen is er een grote stijging van 52,1%. Er is een grote stijging van het aantal werknemers met een thematisch verlof (+34,2%) en een sterke daling van het aantal werknemers met loopbaanonderbreking (-36,8%) en tijdskrediet (-16,6%). Ook bij de vrijstellingen en de overige uitkeringen zijn er sterke dalingen van respectievelijk 25,9% en 28,5%.

Grafiek 1

Evolutie van de groepen uitkeringstrekkers op jaarbasis

De hierboven geschetste evoluties hebben uiteraard een impact op de verhouding tussen de verschillende uitkeringstrekkers van de RVA.

De vergoede werklozen vormen in T2 2023 met een aandeel van 38,2% de grootste groep, hun belang neemt af met 6,6 procentpunt ten opzichte van het overeenkomstige trimester van 2019. Deze daling is toe te schrijven aan de evolutie bij de niet-werkzoekenden (-5,9 procentpunt).

Het belang van de groep van de tijdelijk werklozen in T2 2023 is toegenomen ten opzichte van T2 2019: +7,5 procentpunt. Zij hebben een aandeel van 18,2%.

Het relatieve belang van de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen is ten opzichte van T2 2019 afgenomen met 1,7 procentpunt. Het relatief belang van de vrijstellingen is afgenomen met 0,8 procentpunt.

In T2 2023 vertegenwoordigen de werknemers met een uitkering voor tijdskrediet, loopbaanonderbreking of een thematisch verlof 30,8% van de totale groep RVA-gerechtigden. Na de vergoede werklozen vormen zij de tweede grootste groep. Ten opzichte van T2 2019 is hun belang toegenomen (+2,1 procentpunt).

Grafiek 2

Evolutie van de onderlinge verhouding van de uitkerings-trekkers

2

Maatschappelijke en socio-economische context

2.1

Evolutie van de conjunctuur en de arbeidsmarkt

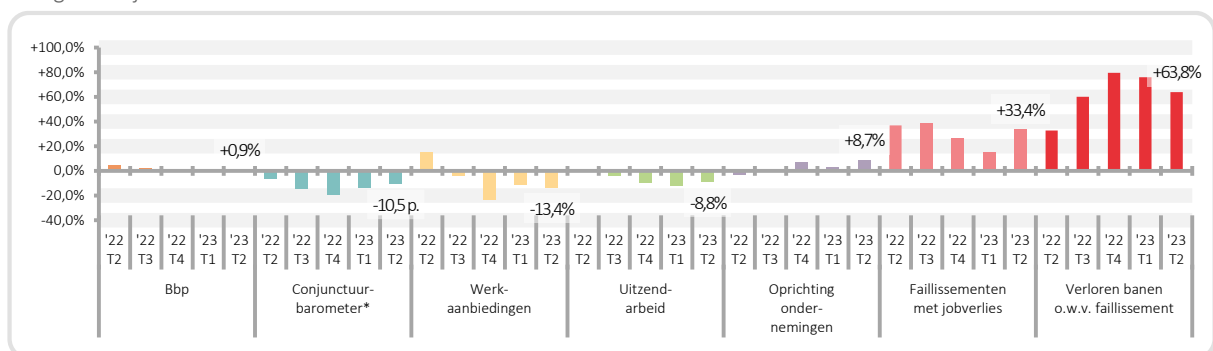
Het jaar 2022 ving aan met goede vooruitzichten in het licht van een tempering van de gevolgen van de coronacrisis, maar werd door het conflict in Oekraïne en de energiecrisis gekenmerkt met een hoge inflatie. Niettegenstaande kende het bbp in 2022 nog een positieve groei. In het eerste deel van 2023 zien we de gevolgen van de economische turbulentie verder doorsijpelen.

Tabel 2
Conjuncturele indicatoren

T2	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2019	111.175	-3,9	98.731	718.369	8.445	994	6.550	536
2020	96.926	-31,1	65.526	486.435	7.598	503	4.736	3.167
2021	111.262	+6,9	118.780	661.008	11.911	521	2.887	1.144
2022	115.849	+0,8	136.454	657.208	11.542	713	3.834	601
2023	116.941	-9,7	118.226	599.333	12.541	951	6.281	1.285
Evol. 2019- 2023	+ 5,2%	-5,8 p.	+ 19,7%	- 16,6%	+ 48,5%	- 4,3%	- 4,1%	+ 139,7%

	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2019	100	+0,0 p.	100	100	100	100	100	100
2020	87	-27,2 p.	66	68	90	51	72	591
2021	100	+10,8 p.	120	92	141	52	44	213
2022	104	+4,7 p.	138	91	137	72	59	112
2023	105	-5,8 p.	120	83	149	96	96	240

Grafiek 3
Variatie t.o.v. het overeenkomstige trimester van het
voorgaande jaar¹

Bronnen: NBB - bbp in miljoenen kettingeuro's - referentiejaar 2015 - van seizoenschommelingen en kalendereffecten gezuiverde gegevens + perscommuniqué - INR - Flash estimate en kwartaalrekeningen (meest recente trimester); maandelijkse conjunctuurenquête bij de ondernemingen – seizoengezuiverde gegevens (maandgemiddelde op jaarbasis); VDAB, FOREM, Actiris, ADG - Door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling ontvangen werkaanbiedingen uit het normale economische circuit, met uitzondering van uitzendarbeid en uitwisseling van aanbiedingen tussen de gewestelijke diensten; Federgon – Uitzendarbeid: Jaarlijkse groei + Raming van het gemiddeld aantal gepresteerde uren uitzendarbeid per dag – berekening RVA; FOD Economie – Oprichting van ondernemingen in de profitsector; Fonds tot vergoeding van de in geval van Sluiting van Ondernemingen ontslagen werknemers (RVA); FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Collectieve ontslagen (lange reeks)

* Omwille van zijn aard, wordt de evolutie van de conjunctuurbarometer uitgedrukt in punten i.p.v. percentages.

¹ Vanwege de grote variaties werden het aantal werknemers betrokken bij aankondiging van een collectief ontslag niet opgenomen in deze visuele weergave.

Tabel 3
Evolutie van het bbp

	Bbp in miljoenen kettingeuro's	Evolutie
2019	446.373	+2,3%
2020	422.435	-5,4%
2021	448.992	+6,3%
2022	463.573	+3,2%
2023*	467.745	+0,9%
	470.063	+1,4%
2024*	472.890	+1,1%
	477.584	+1,6%

* Vooruitzichten gebaseerd op de Economische Begroting van het Federaal Planbureau, Economische projecties en Belgian Prime News van de Nationale Bank, Regards économiques van IRES, World Economic Outlook van het IMF, Economic forecasts van de Europese Commissie en de Belgium Economic Forecast van de OESO. De tabel geeft de minimale en de maximale geraamde groei weer op basis van die diverse vooruitzichten.

Zwaar getroffen door de coronacrisis en met een recordrecessie in het tweede kwartaal van 2020 (-11,8%), groeide het bbp opnieuw in 2021 en dit sneller dan verwacht. Met een groei van +6,3% voor het gehele jaar, was het bbp ongeveer terug op het niveau van voor de crisis. In het tweede kwartaal van 2023 kende het bbp een lichte stijging van 0,9% op jaarbasis, vergeleken met de stijging van 1,3% in het voorgaande kwartaal, wat wijst op een licht neerwaartse curve.

De prognoses voor 2023 en 2024 zijn nog onzeker. Alle geraadpleegde agentschappen blijven (beperkte) groei aankondigen voor de twee jaar: tussen 0,9 en 1,4% voor 2023 en van 1,1 tot 1,6% voor 2024. De conjunctuurbarometer, die -36 punten liet noteren op het hoogtepunt van de coronacrisis, vertoonde vanaf april 2021 weer gunstige waarden met een gemiddelde van +6 punten, maar vanaf juni 2022 keerde die tendens weer. In het tweede kwartaal van 2023 werd deze negatieve trend verdergezet (-10,5p verschil op jaarbasis).

Dit heeft voor het tweede trimester op rij invloed op de werkgelegenheidscijfers: 118.226 vacatures in T2 2023, d.w.z. 13,4% minder dan in T2 2022. We zien een lichte stijging van nieuwe bedrijven, die 12.541 opgerichte bedrijven vertegenwoordigt. Het aantal gepresteerde uren uitzendarbeid daalt sterk (-8,8%).

Het aantal faillissementen met banenverlies laat een forse stijging zien ten opzichte van T2 2022 (+33,4%). In vergelijking met de resultaten van 2019 zien we een stijging van 13,0%. Evenzo is het aantal collectieve ontslagen sterk gestegen tegenover het jaar voordien.

2.2

De Belgische arbeidsmarktstructuur in Europese context

Eurostat, de statistische dienst van de Europese Commissie, publiceert internationaal geharmoniseerde arbeidsmarktstatistieken gebaseerd op een trimestriële enquête bij een steekproef van de bevolking. Dit laat toe de effecten van verschillen in reglementering te neutraliseren bij het maken van internationale vergelijkingen. Aangezien de data binnen dit deel afhankelijk zijn van de publicatiemomenten bij Eurostat, zijn de hier behandelde data met een trimester vertraging beschikbaar.

2.2.1

Werkloosheidsgraad

Tabel 4

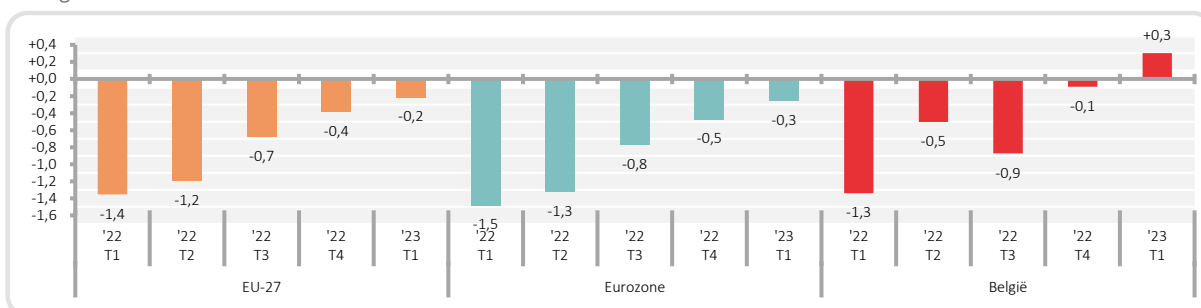
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad

T1	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2019	7,3	8,2	5,7	-	-	-
2020	6,9	7,7	5,1	-0,5	-0,5	-0,6
2021	7,9	8,7	6,7	+0,6	+0,5	+1,1
2022	6,6	7,2	5,4	-0,8	-1,0	-0,3
2023	6,4	6,9	5,7	-1,0	-1,3	+0,0
Evol. 2019-2023	-1,0	-1,3	+0,0			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 4

Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T1 2023 bedraagt de Belgische werkloosheidsgraad 5,7%. Dit is identiek aan die van T1 2019. De EU-27 heeft met 6,4% een lagere werkloosheidsgraad dan in T1 2019, maar blijft nog steeds 0,7 procentpunt hoger dan het Belgische peil. In T1 2023 is de werkloosheidsgraad in de Eurozone (6,9%) 1,0 procentpunt lager dan in T1 2019.

Met betrekking tot de evolutie van de laatste vijf trimesters zien we algemeen een dalende trend, behalve voor België in het eerste kwartaal van 2023. Deze stijging van de werkloosheidsgraad stemt echter eerder overeen met een daling van de inactiviteit dan van de werkgelegenheid (cf. infra).

Voor de interpretatie van de data vanaf 2021 is het echter relevant op te merken dat Eurostat vanaf dat jaar een methodologische wijziging heeft doorgevoerd. Aangezien in diverse lidstaten personen langdurig en ononderbroken in een stelsel van tijdelijke werkloosheid zijn terechtgekomen, worden personen die in een dergelijk stelsel minstens 3 maanden onafgebroken het werk hebben neergelegd voortaan geteld als werklozen (i.p.v. als tewerkgesteld of inactief). Dit trekt de werkloosheidspercentages enigszins op t.o.v. de werkwijze in de voorgaande jaren. We kunnen ervan uitgaan dat dit effect groter is voor België, dat een relatief sterk uitgewerkt stelsel voor tijdelijke werkloosheid kent, dan voor de meeste andere Europese landen.

2.2.2

Werkgelegenheidsgraad

Tabel 5

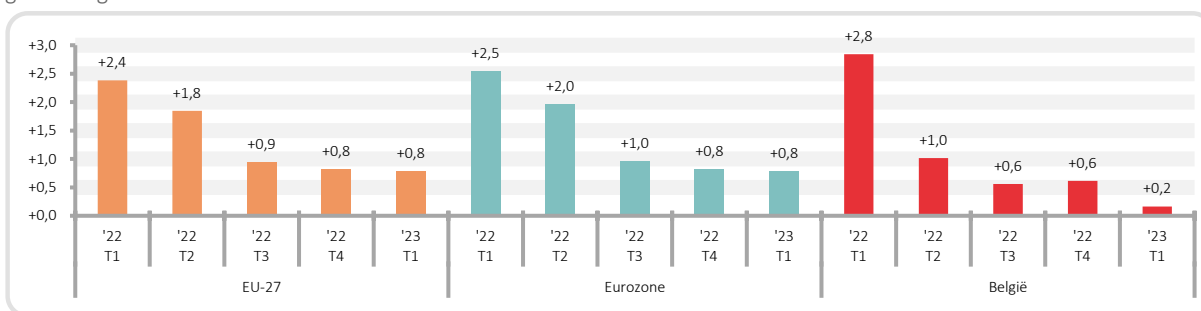
Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

T1	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2019	67,7	67,3	64,5	-	-	-
2020	67,8	67,3	65,1	+0,2	+0,1	+0,6
2021	66,7	66,2	63,6	-0,9	-1,1	-0,9
2022	69,1	68,7	66,4	+1,5	+1,4	+1,9
2023	69,9	69,5	66,6	+2,2	+2,2	+2,1
Evol. 2019-2023	+2,2	+2,2	+2,1			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 5

Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T1 2023 bedroeg de werkgelegenheidsgraad voor België 66,6 %. Dat is 2,1 procentpunten hoger dan in T1 2019. Een iets hogere stijging is terug te vinden voor de EU-27 (+2,2 procentpunten) en de eurozone (+2,2 procentpunten). De werkgelegenheidsgraad voor de EU-27 en de eurozone ligt hoger dan voor België (respectievelijk 69,9% en 69,5%).

In de laatste vijf trimesters zien we op jaarbasis een stijging van de werkgelegenheidsgraad. Deze stijging is kleiner in België, behalve in T1 2022.

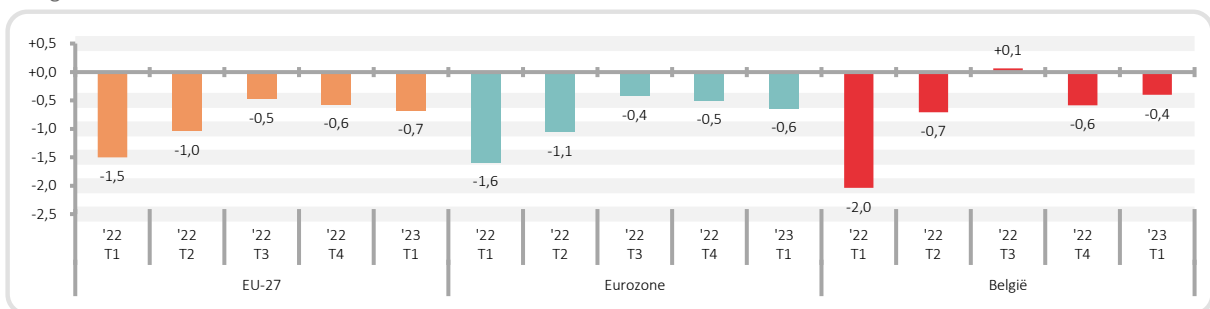
2.2.3 Inactiviteitsgraad

Tabel 6
Geharmoniseerde inactiviteitsgraad

T1	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2019	27,0	26,7	31,6	-	-	-
2020	27,1	27,1	31,4	+0,2	+0,3	-0,2
2021	27,5	27,6	31,8	+0,5	+0,8	+0,2
2022	26,0	26,0	29,8	-1,0	-0,7	-1,8
2023	25,3	25,3	29,4	-1,6	-1,4	-2,2
Evol. 2019-2023	-1,6	-1,4	-2,2			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 6
Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T1 2023 bedroeg de inactiviteitsgraad in België 29,4%. De inactiviteitsgraad daalde met -2,2 procentpunten ten opzichte van het T1 2019.

Voor de Europese Unie en de eurozone is de daling iets kleiner dan voor België. De inactiviteitsgraad in de Europese Unie en de Eurozone ligt respectievelijk 1,6 en 1,4 procentpunten lager dan in T1 2019. De inactiviteitsgraad blijft in België hoger dan in de Eurozone en de Europese Unie.

Vanaf T2 2021 is er een daling van de inactiviteitsgraad voor België, de EU-27 en de Eurozone. Voor België was de daling groter in T4 2021 en T1 2022 dan voor de EU-27 en de Eurozone. In de daaropvolgende trimesters keert de trend. In T3 2022 kennen we zelfs een lichte stijging van de inactiviteitsgraad.

Grafiek 7
Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Ten slotte vergelijken we de verhoudingen van de groepen werkenden, werklozen en inactieven². België heeft een hogere inactiviteitsgraad dan de EU-27 en de eurozone. Hierdoor noteren we voor België t.o.v. de totale beroepsbevolking, ondanks een relatief laag percentage werkloosheid, toch een lagere werkgelegenheidsgraad dan voor de EU-27 of de eurozone.

² Terwijl de werkgelegenheidsgraad en de inactiviteitsgraad berekend worden ten opzichte van de totale populatie, houden we bij de werkloosheidsgraad enkel rekening met de actieve populatie. In deze grafiek worden de proporties ten opzichte van de totale populatie bekeken, waardoor de percentages voor werkloosheid in deze grafiek verschillen met de werkloosheidsgraad die we eerder hebben besproken.

3

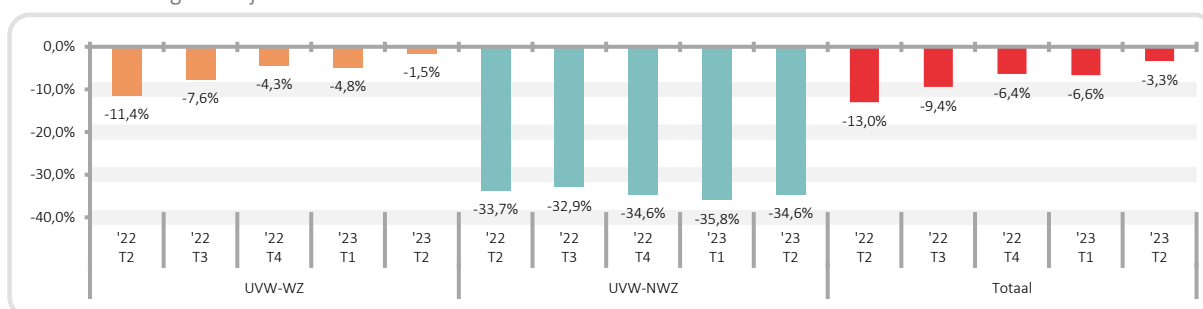
Volledige werkloosheid

3.1 Kerncijfers

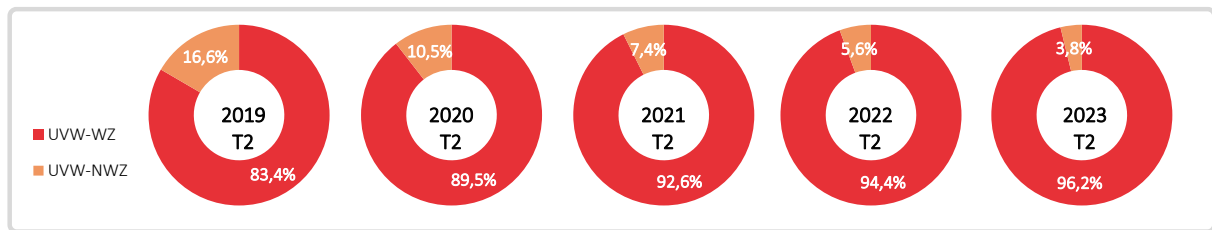
Tabel 7
Evolutie van de UVW (WZ + NWZ)

T2	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal
2019	322.926	64.226	387.152	100	100	100
2020	346.504	40.658	387.162	107	63	100
2021	326.318	25.945	352.263	101	40	91
2022	289.215	17.211	306.426	90	27	79
2023	284.989	11.255	296.244	88	18	77
Evol. 2019-2023	-11,7%	-82,5%	-23,5%			

Grafiek 8
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Grafiek 9
Verhouding van de UVW

De uitkeringsgerechtigde volledig werklozen omvatten zowel werkzoekenden (UVW-WZ) als niet-werkzoekenden (UVW-NWZ). Onder de werkzoekenden rekenen wij de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van studies, de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigden binnen het stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT), de niet-toeleidbare werkzoekenden met een beschermingsuitkering en de kunstwerkers. De groep van de UVW-NWZ bestaat uit de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijds werk, de oudere vrijgestelde uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die zijn vrijgesteld van inschrijving als werkzoekende (IWZ) omwille van mantelzorg of moeilijkheden van sociale of familiale aard, en de SWT'ers die zijn vrijgesteld van IWZ.

Zowel de evolutie van de UVW-WZ als die van de UVW-NWZ worden beïnvloed door reglementaire wijzigingen wanneer die de voorwaarden om vrijgesteld te worden van IWZ verstrengen of versoepelen. Als gevolg van die bepalingen functioneren de UVW-WZ en de UVW-NWZ dan als communicerende vaten. Echter, de evolutie van de UVW-WZ (en in mindere mate van de UVW-NWZ) hangt ook in belangrijke mate af van de conjunctuur.

In T2 2023, neemt het aantal niet-werkzoekenden op jaarbasis af met 34,6%, terwijl het aantal werkzoekenden afneemt met 1,5%. Hierdoor neemt het aandeel niet-werkzoekenden in het totaal van de UVW verder af (3,8% van de UVW in T2 2023 t.o.v. 16,6% in T2 2019). Het totale aantal UVW neemt af met 3,3% op jaarbasis.

3.2

Evolutie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ)

3.2.1

Volgens stelsel

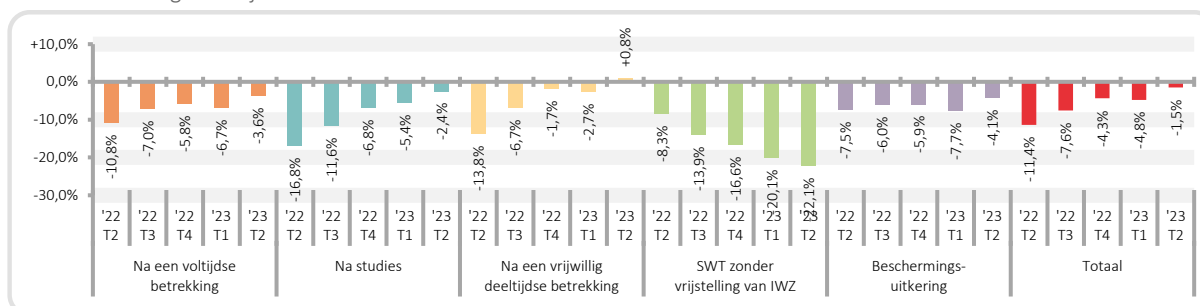
Tabel 8

Evolutie van de UVW-WZ volgens stelsel

T2	Na een voltijdse betrekking	Na studies	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	SWT zonder vrijstelling van IWZ	Beschermingsuitkering	Kunstwerkers	Totaal
2019	263.651	30.795	18.852	9.627	0	0	322.926
2020	284.282	30.782	20.934	10.507	0	0	346.504
2021	266.263	26.465	20.337	10.867	2.386	0	326.318
2022	237.506	22.011	17.528	9.961	2.208	0	289.215
2023	228.982	21.477	17.673	7.760	2.117	6.981	284.989
Evol. 2019-2023	-13,1%	-30,3%	-6,3%	-19,4%	-	-	-11,7%
2019	100	100	100	100	-	-	100
2020	108	100	111	109	-	-	107
2021	101	86	108	113	-	-	101
2022	90	71	93	103	-	-	90
2023	87	70	94	81	-	-	88

Grafiek 10

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T2 2023 werden gemiddeld per maand 284.989 werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ) geteld, d.i. 4.226 of 1,5% minder dan in T2 2022.

Bij de grootste subgroep, de UVW-WZ op basis van voltijdse arbeidsprestaties, bedraagt de daling op jaarbasis 3,6%. Het aantal UVW-WZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking stijgt met 0,8% op jaarbasis.

Het aantal SWT'ers zonder vrijstelling van inschrijving als werkzoekende neemt onder invloed van de ingeperkte vrijstellingsmogelijkheden (cf. infra) af met 22,1% op jaarbasis tot 7.760 fysieke eenheden.

We noteren ook een daling bij de UVW-WZ toegelaten op basis van studies (-2,4% op jaarbasis of -30,3% t.o.v. 2019).

Sinds 1 oktober 2020 werd een nieuw statuut gecreëerd. Het gaat om de niet-toeleidbare werkzoekende: de werkzoekende die de bevoegde dienst voor arbeidsbemiddeling identificeert aan de hand van de internationaal erkende screeningstool ICF - International Classification of Functioning, Disability and Health - en erkent als iemand die te maken krijgt met een combinatie van psychologische, medische en sociale factoren die zijn gezondheid en/of zijn sociale of professionele integratie ernstig aantasten, waardoor hij niet in het normale economische circuit of in het kader van al dan niet bezoldigd aangepast of omkaderd werk kan werken.

Het statuut van niet-toeleidbare werkzoekende wordt toegekend voor een periode van twee jaar en is hernieuwbaar met een nieuwe evaluatie door de screeningstool ICF. In T2 2023 waren er gemiddeld per maand 2.117 niet-toeleidbare uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die een beschermingsuitkering ontvingen.

Als gevolg van de hervorming van de regelgeving voor werknemers in de kunstensector is sinds 1 oktober 2022 een nieuw statuut gecreëerd. In T2 2023 werden gemiddeld per maand 6.981 kunstwerkers geteld, d.i. 2,45% van de UVW-WZ.

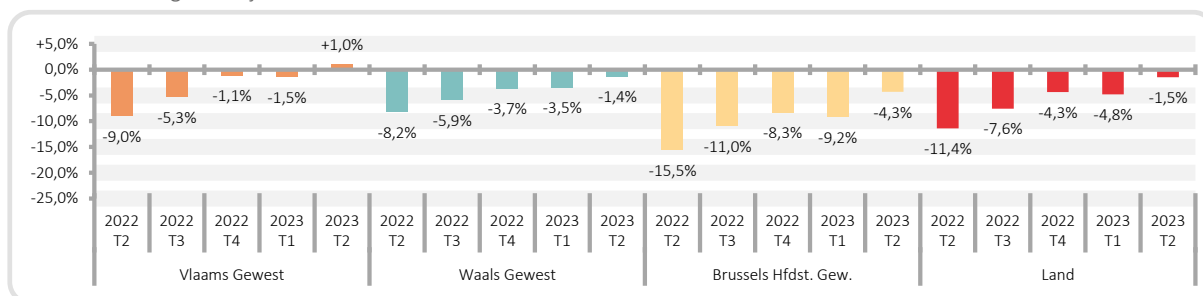
3.2.2

Volgens gewest

Tabel 9
Evolutie van de UVW-WZ volgens gewest

T2	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2019	130.904	62.505	129.517	322.926	100	100	100	100
2020	140.415	65.660	140.430	346.504	107	105	108	107
2021	133.207	67.061	126.051	326.318	102	107	97	101
2022	121.182	61.574	106.458	289.215	93	99	82	90
2023	122.385	60.735	101.869	284.989	93	97	79	88
Evol. 2019-2023	-6,5%	-2,8%	-21,3%	-11,7%				

Grafiek 11
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T2 2019 is het aantal UVW-WZ in het Brussels Hoofdstedelijk met 21,3% gedaald. In het Vlaams Gewest was er een minder uitgesproken daling van 6,5%, terwijl in het Waals Gewest de daling slechts 2,8% bedroeg. Voor T2 2023 is een daling op jaarbasis te zien in het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, terwijl het Vlaams Gewest een lichte stijging laat zien.

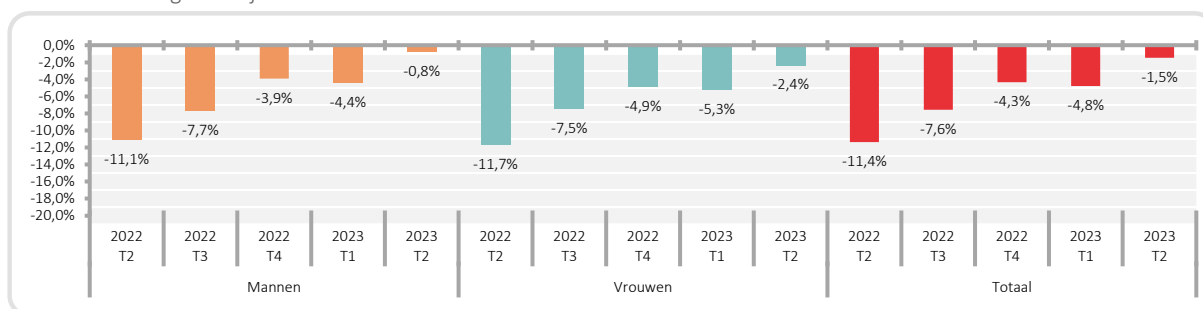
3.2.3

Volgens geslacht

Tabel 10
Evolutie van de UVW-WZ volgens geslacht

T2	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2019	179.882	143.044	322.926	100	100	100
2020	194.237	152.268	346.504	108	106	107
2021	182.124	144.194	326.318	101	101	101
2022	161.903	127.312	289.215	90	89	90
2023	160.677	124.312	284.989	89	87	88
Evol. 2019-2023	-10,7%	-13,1%	-11,7%			

Grafiek 12
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In de afgelopen vijf jaar heeft de werkloosheid zich voor mannen (-10,7%) en vrouwen (-13,1%) op vergelijkbare wijze ontwikkeld.

Op jaarbasis is er ook nauwelijks verschil. In T2 2023 is de daling voor mannen 0,8% en voor vrouwen 2,4%. Het aandeel van de mannen is 56,4% en dat van de vrouwen 43,6%.

3.2.4

Volgens leeftijdsklasse

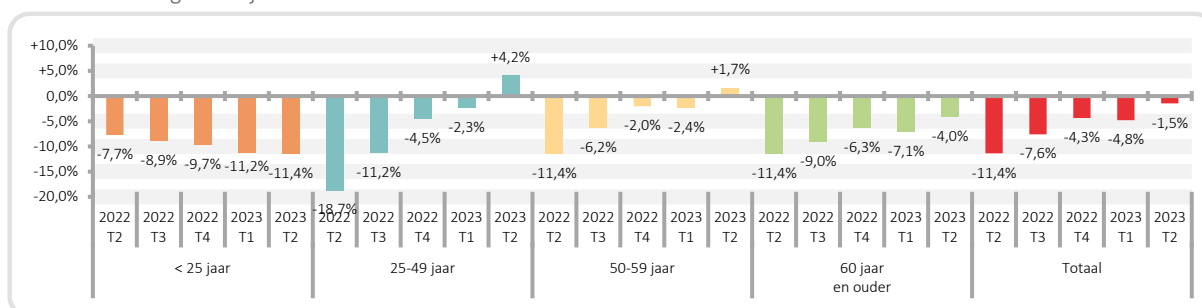
Tabel 11

Evolutie van de UVW-WZ volgens leeftijdsklasse

T2	60 jaar en ouder					60 jaar en ouder				
	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar en ouder	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar en ouder	Totaal
2019	40.901	23.320	180.817	77.888	322.926	100	100	100	100	100
2020	46.809	26.734	197.907	75.054	346.504	114	115	109	96	107
2021	48.763	22.714	183.094	71.747	326.318	119	97	101	92	101
2022	44.986	18.474	162.174	63.581	289.215	110	79	90	82	90
2023	39.871	19.250	164.860	61.008	284.989	97	83	91	78	88
Evol. 2019-2023	-2,5%	-17,5%	-8,8%	-21,7%	-11,7%					

Grafiek 13

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Op jaarbasis is het aantal UVW-WZ < 25 jaar (-11,4% of -5.115 eenheden) gedaald. Het aantal UVW-WZ van 25 tot 49 jaar (+4,2% of +776 eenheden) en het aantal 50 tot 59 jarigen UVW-WZ (+1,7% of 2.686 eenheden) zijn gestegen.

Bij de 60-plussers (-4,0% of 2.573 eenheden) noteren we een daling. Dit komt omdat men vanaf 2020 enkel nog op basis van minstens 44 jaar beroepsverleden de vrijstelling kan aanvragen, niet meer op basis van leeftijd.

3.2.5

Volgens werkloosheidsduur

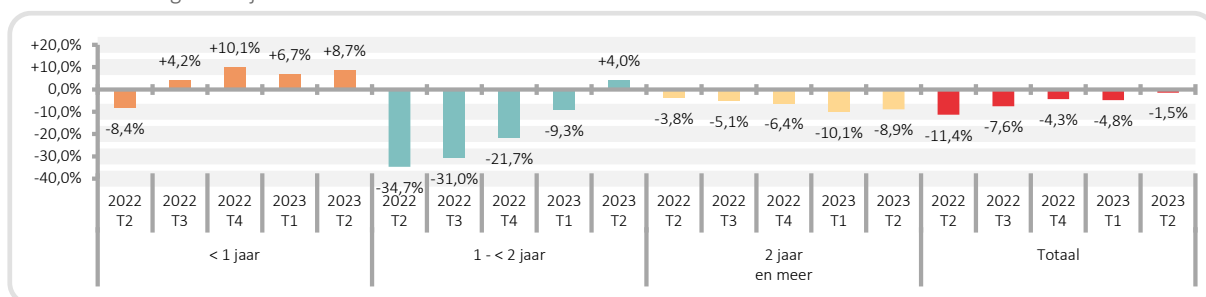
Tabel 12

Evolutie van de UVW-WZ volgens werkloosheidsduur

T2	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal
2019	114.173	53.571	155.183	322.926	100	100	100	100
2020	133.195	57.588	155.722	346.504	117	107	100	107
2021	98.614	65.145	162.559	326.318	86	122	105	101
2022	90.368	42.514	156.333	289.215	79	79	101	90
2023	98.271	44.230	142.488	284.989	86	83	92	88
Evol. 2019-2023	-13,9%	-17,4%	-8,2%	-11,7%				

Grafiek 14

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Werklozen die minder dan een jaar werkloos zijn, zijn van de drie beschouwde categorieën per definitie de groep die het gevoeligst is voor de economische conjunctuur. Deze groep is de laatste vijf jaar gedaald (-13,9%). De afname van de groep met een werkloosheidsduur van 1 tot < 2 jaar (-17,4%) houdt vooral verband met de sterke daling tussen T2 2021 en T2 2022. De daling in de groep met een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer (-8,2%) is veel geringer.

Uit de jaarlijkse schommelingen blijkt dat de werklozen met een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer gedaald zijn in T2 2023 (-8,9% ten opzichte van T2 2022). De werkloosheid van korte duur (< 1 jaar) en de werklozen met een werkloosheidsduur van 1 tot < 2 jaar kenden daarentegen een stijging op jaarbasis met 8,7% en 4,0%.

3.2.6

Volgens gezinscategorie

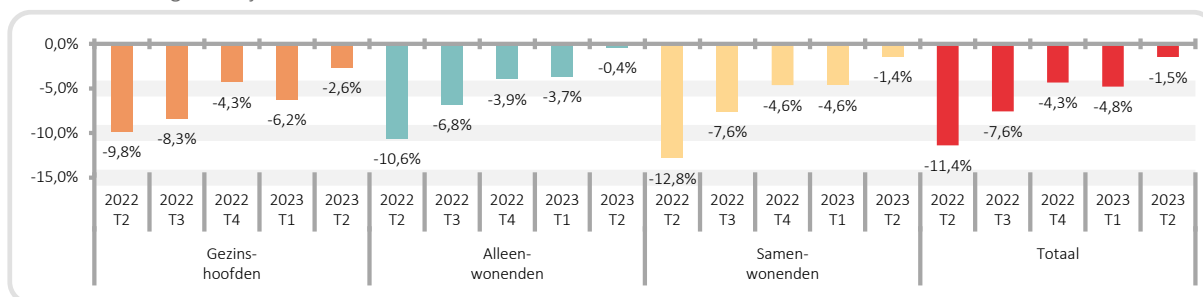
Tabel 13

Evolutie van de UVW-WZ volgens gezinscategorie

T2	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal
2019	93.551	85.503	143.872	322.926	100	100	100	100
2020	95.320	91.912	159.273	346.504	102	107	111	107
2021	90.233	89.485	146.600	326.318	96	105	102	101
2022	81.400	79.963	127.851	289.215	87	94	89	90
2023	79.246	79.648	126.093	284.989	85	93	88	88
Evol. 2019- 2023	-15,3%	-6,8%	-12,4%	-11,7%				

Grafiek 15

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

NB: Het totaal kan ook een klein aantal UVW-WZ omvatten met een andere gezinscategorie dan de drie bovenstaande meest gebruikelijke categorieën.

Tussen T2 2019 en T2 2023 daalt het aantal gezins-hoofden UVW-WZ met 15,3% en het aantal samen-wonenden met 12,4%, terwijl het aantal alleenwonenden in mindere mate gedaald is met 6,8%.

Op jaarbasis daalt het aantal UVW-WZ eveneens binnen alle gezinscategorieën.

3.3

Evolutie van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (Uvw-NWZ)

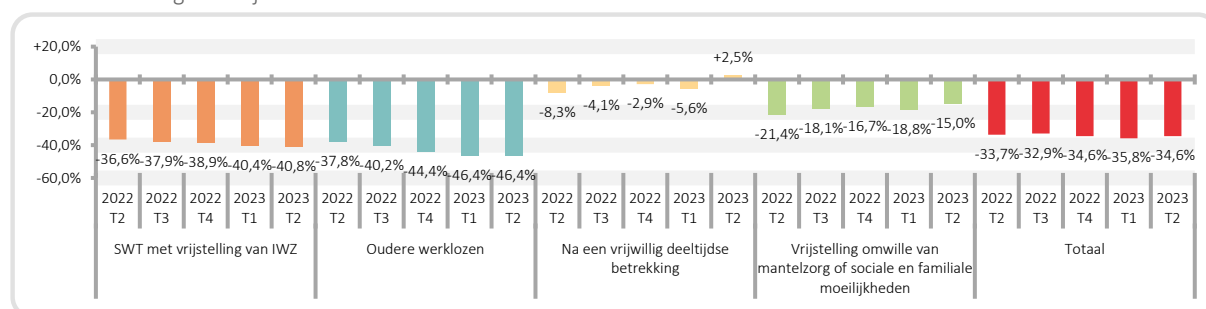
Tabel 14

Evolutie van de Uvw-NWZ volgens stelsel

T2	SWT met vrijstelling van IwZ	Oudere werklozen	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	Vrijstelling omwille van mantelzorg of sociale en familiale moeilijkheden	Totaal	SWT met vrijstelling van IwZ	Oudere werklozen	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	Vrijstelling omwille van mantelzorg of sociale en familiale moeilijkheden	Totaal
2019	48.771	11.114	3.529	812	64.226	100	100	100	100	100
2020	33.330	4.051	2.680	597	40.658	68	36	76	74	63
2021	22.515	464	2.491	475	25.945	46	4	71	59	40
2022	14.264	288	2.285	374	17.211	29	3	65	46	27
2023	8.441	155	2.342	318	11.255	17	1	66	39	18
Evol. 2019-2023	- 82,7%	- 98,6%	- 33,6%	- 60,9%	- 82,5%					

Grafiek 16

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

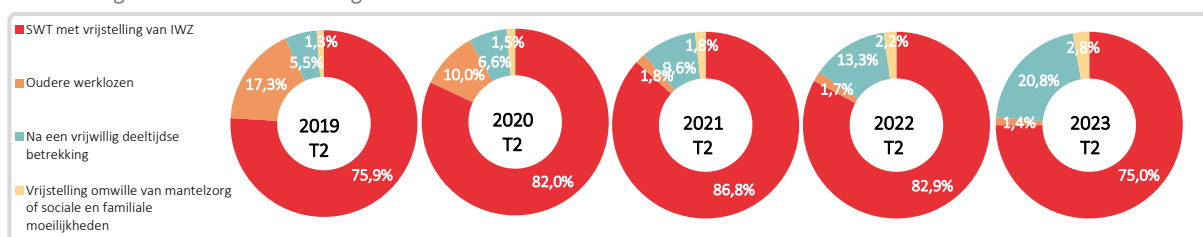

Er zijn nog slechts 155 oudere werklozen (-98,6%). Ook de niet werkzoekende SWT'ers zijn in vergelijking met T2 2019 sterk afgenomen met 82,7%. Het aantal Uvw-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking is gedaald met 33,6%. Het aantal Uvw-NWZ dat is vrijgesteld om sociale of familiale redenen of als mantelzorger, is gedaald met 60,9%, wat het gevolg is van het feit dat sinds april 2015 alleen nog de vrijstelling voor mantelzorg is toegestaan.

In T2 2023 bedraagt de daling van het totale aantal Uvw-NWZ op jaarbasis 34,6%. De grootste daling op jaarbasis doet zich voor bij de groep vrijgestelde oudere werklozen na voltijdse arbeidsprestaties (-46,4%). Hun aantal neemt versneld af ingevolge de uitstroom van werklozen die nog van overgangsmaatregelen konden genieten.

Grafiek 17

Verhouding van de UVW-NWZ volgens stelsel

De UVW-NWZ bestaan grotendeels uit SWT'ers met vrijstelling van de inschrijving als werkzoekende. In T2 2023 vertegenwoordigt hun aandeel 75,0% van de UVW-NWZ. De overige drie groepen (de vrijgestelde oudere UVW-NWZ na voltijdse arbeidsprestaties, de UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking en de UVW-NWZ vrijgesteld om mantelzorg of omwille van sociale of familiale redenen) vormen samen slechts 25,0% van het totale aantal UVW-NWZ.

Het aandeel van de vrijgestelde oudere werklozen na voltijdse arbeidsprestaties neemt af, met een aandeel van 1,4% in T2 2023, tegen 17,3% in T2 2019. De UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking en mantelzorgers vertegenwoordigen respectievelijk 20,8% en 2,8% van het totale aantal UVW-NWZ.

3.4

Bijzondere vrijstellingen

In het kader van de Zesde Staatshervorming werd aan de gewestelijke diensten de bevoegdheid overgedragen om bepaalde vrijstellingen toe te kennen, alsook over bepaalde aspecten van de reglementering rond vrijstellingen. Aangezien de betrokkenen met één van de desbetreffende vrijstellingen betalingen ontvangen in het kader van de werkloosheidsuitkering, blijven deze maatregelen deel uitmaken van de RVA-statistieken.

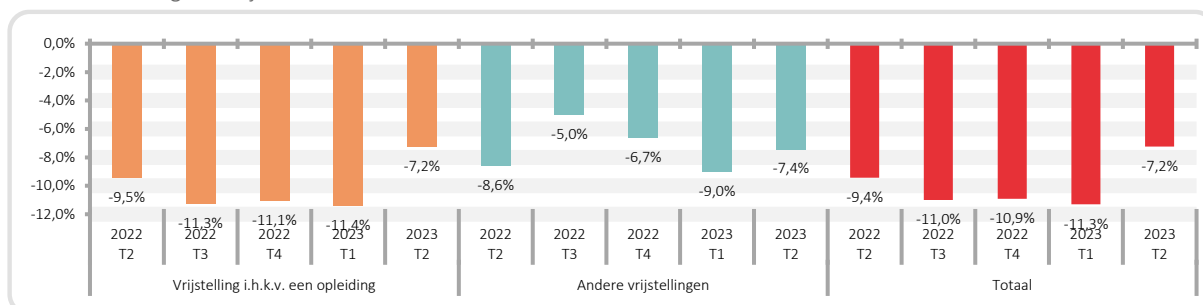
De stelsels van vrijstellingen voor het volgen van studies, opleidingen en stages werden overgedragen zonder tot nu toe fundamentele wijzigingen te ondergaan. In het Vlaams Gewest werd de regelgeving inzake vrijstellingen weliswaar enigszins aangepast, maar daarbij werd vaak uitgegaan van wat al federaal was voorzien.

Hoewel die materie niet wordt overgedragen, is het in deze context nuttig te vermelden dat vanaf 1 januari 2016 ook de PWA-vrijstelling een belangrijke hervorming kende. Ze werd voortaan beperkt tot de PWA-vrijstellingen beoogd in artikel 79, §4 bis, 2de lid (180 PWA-uren +33% permanente arbeidsongeschiktheid) en artikel 79ter, §5 (activiteit als PVP).

Tabel 15
Evolutie van de bijzondere vrijstellingen volgens type

T2	Opleidingen		Andere vrijstellingen		Totaal	Opleidingen		Andere vrijstellingen		Totaal
	Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht		Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht	
2019	28.701	10.297	4	1.632	40.635	100	100	100	100	100
2020	24.107	9.307	3	1.497	34.914	84	90	77	92	86
2021	25.634	8.964	4	1.237	35.840	89	87	100	76	88
2022	22.870	8.451	3	1.132	32.456	80	82	77	69	80
2023	21.008	8.047	2	1.049	30.106	73	78	39	64	74
Evol. 2019-2023	- 26,8%	- 21,9%	- 61,4%	- 35,7%	- 25,9%					

Grafiek 18
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

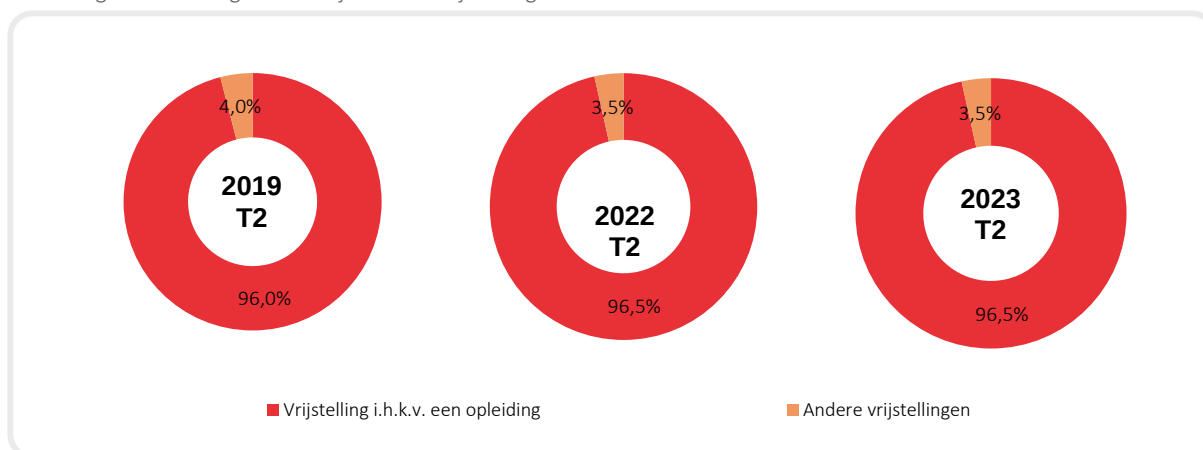

In T2 2023 werden gemiddeld 30.106 betalingen uitgevoerd voor deze vrijstellingen. Dit zijn er 25,9% minder ten opzichte van het tweede kwartaal van 2019.

Op jaarbasis noteren we in T2 2023 een daling met 7,2%.

De vrijstellingen voor het volgen van een beroepsopleiding vormen de grootste groep van de vrijstellingen met een aandeel van 69,8%. Samen met de vrijstellingen voor het hervatten van studies vertegenwoordigen de opleidingen 96,5% van alle betalingen voor vrijstellingen

Grafiek 19
Onderlinge verhouding van de bijzondere vrijstellingen

3.5

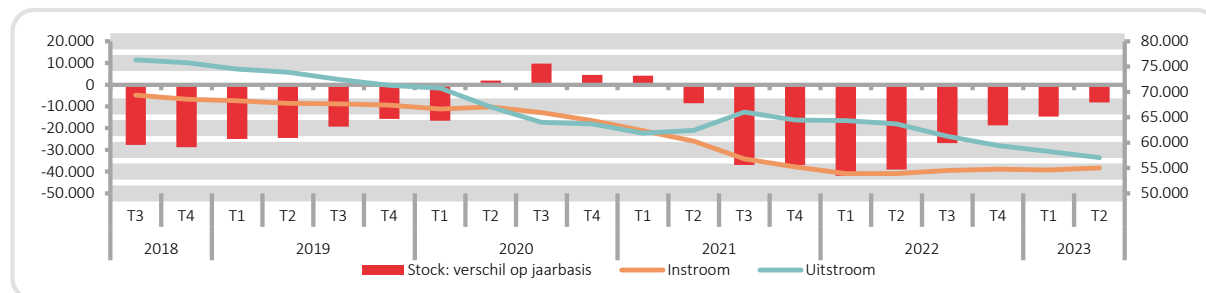
Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid

3.5.1

Dynamische evolutie van de UVW-WZ

Grafiek 20

De variatie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom

NB: De grafiek geeft de variatie op jaarbasis weer van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ in indieningsmaanden.

Grafiek 20 vergelijkt de variatie van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ met de evolutie van de in- en uitstromen (glijdende jaargemiddelden) in de loop van de periode 2018-2023. Een instroom wordt als dusdanig geteld indien een UVW-WZ in een trimester gedurende 1 van de 3 indieningsmaanden een betaling ontving, maar geen betaling kreeg in het daaraan voorafgaande trimester. Omgekeerd tellen we een uitstroom indien een UVW-WZ gedurende geen van de 3 indieningsmaanden van een trimester een betaling ontving, maar het daaraan voorafgaande trimester wel minstens 1 betaling kreeg. Bijgevolg stemt de stock van een trimester overeen met de som van de blijvers en de instromers en verwijst deze dus naar de UVW-WZ die in dat trimester een betaling ontvingen.

De instroom en uitstroom evolueren in het kielzog van de economische conjunctuur, waardoor een hogere instroom meestal gepaard gaat met een lagere uitstroom en omgekeerd. Sinds 2018 worden inkomende en uitgaande stromen gekenmerkt door een gestage daling en tot 2019 is de uitgaande stroom altijd hoger dan de inkomende stroom. Van T2 2020 tot T1 2021 is de instroom het hoogst.

Vanaf T2 2021 neemt de uitgaande stroom fors toe terwijl de daling van de inkomende stroom nog versterkt wordt. Bijgevolg is er een sterke daling van de UVW-WZ. Als gevolg van het economisch herstel vinden werklozen makkelijker werk en is er ook minder instroom in de werkloosheid.

Vanaf T2 2022 zien we voor de instroom opnieuw een toename. Hoewel de uitstroom in 2022 en 2023 nog altijd groter is dan de instroom, evolueert de uitstroom gedurende deze periode in dalende lijn. De stock UVW-WZ neemt dus nog steeds af, maar de daling vertraagt.

Tabel 16

Evolutie van de dynamische stromen van de UVW-WZ

T2	Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom	Stock T-1	Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom
2019	361.689	306.761	54.928	78.890	385.651	100%	84,8%	15,2%	20,5%
2020	363.653	307.004	56.649	64.018	371.022	100%	84,4%	15,6%	17,3%
2021	355.159	306.953	48.206	66.358	373.311	100%	86,4%	13,6%	17,8%
2022	316.055	267.822	48.233	63.609	331.431	100%	84,7%	15,3%	19,2%
2023	307.910	258.130	49.780	58.689	316.819	100%	83,8%	16,2%	18,5%
Evol. 2019-2023							-1,0 pp.	+1,0 pp.	-1,9 pp.

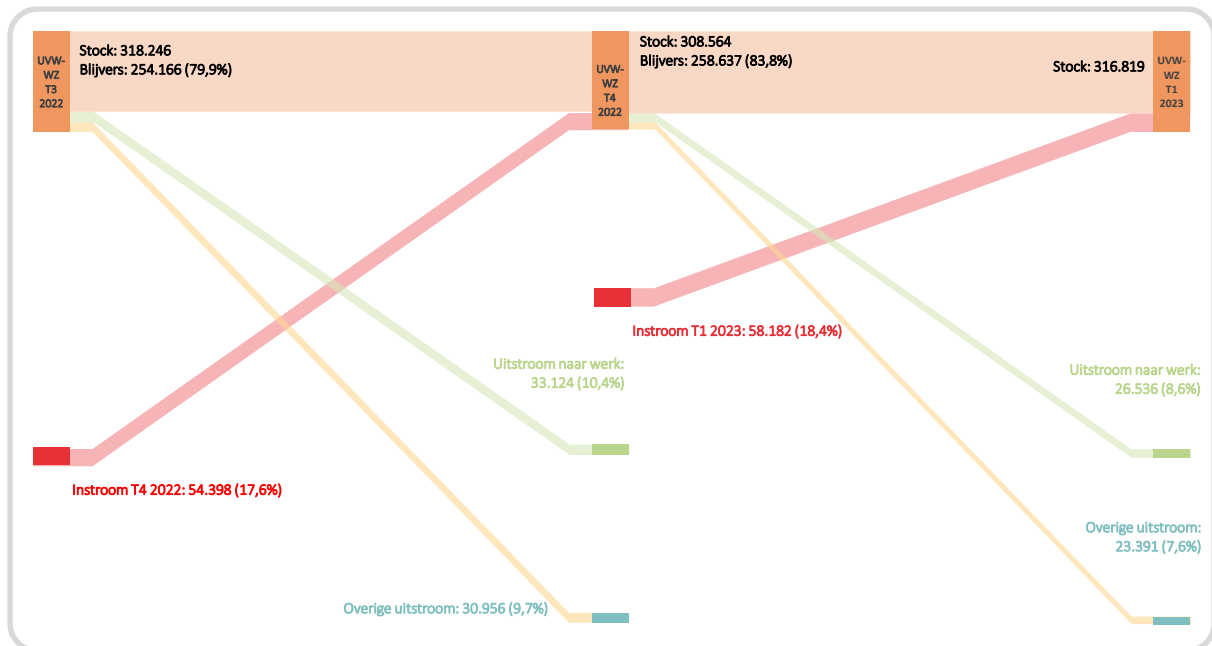
Tabel 16 geeft een beter inzicht in de onderlinge verhoudingen tussen de instroom, de uitstroom, de stock en de blijvers. De instroom, uitstroom en stock werden hierboven reeds gedefinieerd. Een blijver in een bepaald trimester is een UVW-WZ die zowel in dit trimester als in het voorgaande trimester een betaling ontving. De dynamische verhouding tussen die drie populaties, wordt in grafiek 21 gevisualiseerd.

De verhoudingen tussen de verschillende categorieën veranderen nauwelijks tussen T2 2019 en T2 2023. In T2 2019 bestaat de stock gemiddeld voor 84,8% uit blijvers, en voor 15,2% uit instromers. De uitstromers vertegenwoordigen 20,5%.

In T2 2023 zien we dat het aandeel van de stock gedaald is naar 83,8%, terwijl het aandeel van de instroom gestegen is tot 16,2%. Het percentage uitstromers ligt iets lager met 18,5%.

Grafiek 21

Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers
en bepaling van de uitstroomrichting

Uitstroomcijfers laten ons toe de dynamiek die aan de basis ligt van evoluties in de werkloosheid beter te begrijpen. De totale uitstroom geeft echter geen informatie over de kwalitatieve aspecten van de uitstroom. Daarom is het interessant na te gaan in welke socio-economische positie de werklozen na hun uitstroom terechtkomen. Voor het bepalen van die socio-economische positie wordt gebruik gemaakt van de Dopfluxbisprocedure, een gestandaardiseerde procedure binnen de RVA-databases voor een opvolging van de socio-economische positie van uitstromers.

Voor de uitstromers (die worden bepaald op basis van betaalgegevens op indieningsmaand) bekijken we de volgende refertemaand die overeenstemt met die betaling. Daar zoeken we naar een bericht van overlijden, pensionering, tewerkstelling of ziekte in de periode vanaf de maand die voorafgaat aan de uitstroom t.e.m. de maand die op de uitstroom volgt.

Grafiek 21 toont opnieuw de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende categorieën voor de kwartalen T3, T4 2022 en T1 2023, maar voegt er informatie over de uitstroomrichting aan toe. Hij geeft aan dat de belangrijkste uitstroomrichting in T4 2022 die van de uitstroom naar werk is: meer dan de helft van de mensen die in voorgaande kwartalen zijn uitgestroomd, vond werk.

3.5.2

Evolutie van de niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden (NVNW-WZ)

Naast de werkzoekenden met een werkloosheids- of inschakelingsuitkering zijn er ook niet-werkende werkzoekenden die niet vergoed worden in het kader van de werkloosheidsverzekering.³ De tabel 17 bevat gegevens over deze niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden (NVNW-WZ). Deze gegevens worden verzameld door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en samengebracht door de RVA.

Tabel 17

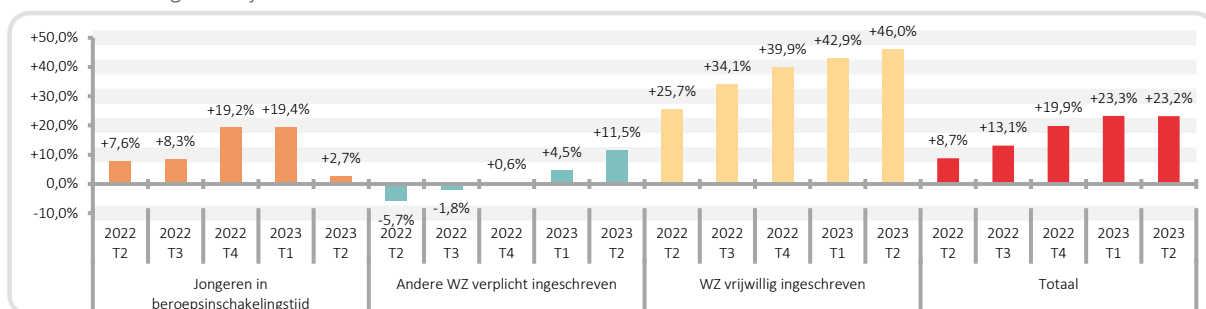
Evolutie van de NVNW-WZ (niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden) volgens inschrijvingsvorm

T2	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal
2019	36.557	61.352	56.457	154.367	100	100	100	100
2020	43.153	59.150	54.949	157.252	118	96	97	102
2021	40.219	59.786	53.773	153.778	110	97	95	100
2022	43.277	56.379	67.570	167.226	118	92	120	108
2023	44.441	62.853	98.647	205.941	122	102	175	133
Evol. 2019-2023	+ 21,6%	+ 2,4%	+ 74,7%	+ 33,4%				

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

Grafiek 22

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

³ De werkende werkzoekenden worden hier verder buiten beschouwing gelaten.

De groep NVNW-WZ bestaat uit jongeren in hun beroepsinschakelingstijd, verplicht ingeschreven werkzoekenden en vrijwillig ingeschreven werkzoekenden. Onder de verplicht ingeschrevenen bevinden zich de gesanctioneerde werklozen, de werkzoekenden ten laste van het OCMW en de werkzoekenden die zijn erkend als mindervalide door de FOD Sociale Zekerheid. Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden vinden we heel wat niet-werkende werkzoekenden terug met een vreemde nationaliteit, die zich inschrijven om toegang te hebben tot de Belgische arbeidsmarkt, maar die (nog) geen recht hebben op werkloosheidsuitkeringen.

In het tweede trimester van 2023 bedraagt het totale aantal NVNW-WZ op jaarbasis 205.941 personen, een stijging van 23,2% ten opzichte van T2 2022. De verplicht ingeschreven werkzoekenden in T2 2023 op jaarbasis een stijging van 11,5%, daar waar de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden een stijging van 46,0% noteerden en ook de jongeren in de beroepsinschakelingstijd stijgen (+2,7%).

De stijging van het aantal NVNW-WZ wordt deels beïnvloed door het Russisch-Oekraïense conflict. Het aantal NVNW-WZ van Oekraïense nationaliteit werd op jaarbasis namelijk ca. 4x groter (van gemiddeld 2.754 in T2 2022 naar gemiddeld 10.591 in T2 2023). In T2 2023 heeft ondertussen ca. 1 op 19 niet-vergoede werkzoekenden de Oekraïense nationaliteit.

Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden noteren we ook een licht bovengemiddelde stijging van de werklozen met Russische nationaliteit (van gemiddeld 989 in T2 2022 naar gemiddeld 1.266 in T2 2023, d.i. +28,1%), al noteren we in bepaalde andere categorieën dalingen voor de Russische nationaliteit.

De impact hiervan op het totale aantal NVNW-WZ blijft vooralsnog relatief beperkt. De Oekraïense en de Russische nationaliteiten vertegenwoordigen samen in T2 2023 5,8% van het totale aantal NVNW-WZ. Voor alle overige nationaliteiten samen (incl. de Belgische) noteren we op jaarbasis een stijging van 18,7% van het totale aantal NVNW-WZ.

4

Tijdelijke werkloosheid

4.1 Kerncijfers⁴

Tabel 18
De evolutie van de tijdelijke werkloosheid in kerncijfers

	Fysieke eenheden	Budgettaire eenheden	Aantal verschillende werknemers	Aantal verschillende werkgevers	Dagen (totaal)	Dagen (per werknemer)	Dagen (per werkgever)	Uitgaven (miljoen EUR)	Gemiddelde daguitkering (EUR)
T2 2022	171.730	38.888	272.126	43.412	3.038.259	11,2	70,0	232,2	76,4
T2 2023	140.846	28.426	216.402	27.040	2.325.553	10,7	86,0	163,6	70,4
Evol.	-18,0%	-26,9%	-20,5%	-37,7%	-23,5%	-3,7%	+22,9%	-29,5%	-8,0%
	-30.884	-10.462	-55.724	-16.372	-712.706	-0,4	+16,0	-68,6	-6,1

Op 5 mei 2023 verklaarde de Wereldgezondheidsorganisatie COVID-19 niet langer als internationale noodsituatie te beschouwen. Al vóór dit officiële einde zagen we reeds de tanende impact van deze crisis. De vereenvoudigde procedure voor tijdelijke werkloosheid, die in het kader van de pandemie werd ingericht, werd afgeschaft vanaf 1 juli 2022. De referenties naar meer informatie over de impact van de recente crisissen⁵ op de tijdelijke werkloosheid is te vinden in voorgaande edities van deze brochures.

In het tweede trimester van 2023 zien we hoe het algemene peil van de tijdelijke werkloosheid zich verder normaliseert. Op jaarbasis neemt het peil volgens de voornaamste statistische indicatoren af met ca. 1/5-1/4, maar blijft nog steeds hoger dan het geval was voorafgaand aan de coronacrisis. In dit licht moet o.a. de impact van de weersomstandigheden mee in beschouwing worden genomen.

⁴ Nota bene: omdat het verificatieproces voornamelijk bij tijdelijke werkloosheid de statistische resultaten beïnvloedt, betreffen de in dit hoofdstuk weergegeven cijfers in de mate van het mogelijke data na verificatie. Voor de data m.b.t. de recentste twee trimesters worden de gegevens vóór verificatie gebruikt.

⁵ Uiteindelijk werd de vereenvoudigde procedure tijdelijke werkloosheid naast het motief overmacht "corona" ook opengesteld in het kader van de overstromingen tijdens de zomer van 2021, en van het conflict tussen Rusland en Oekraïne.

4.2

Volgens activiteitstak

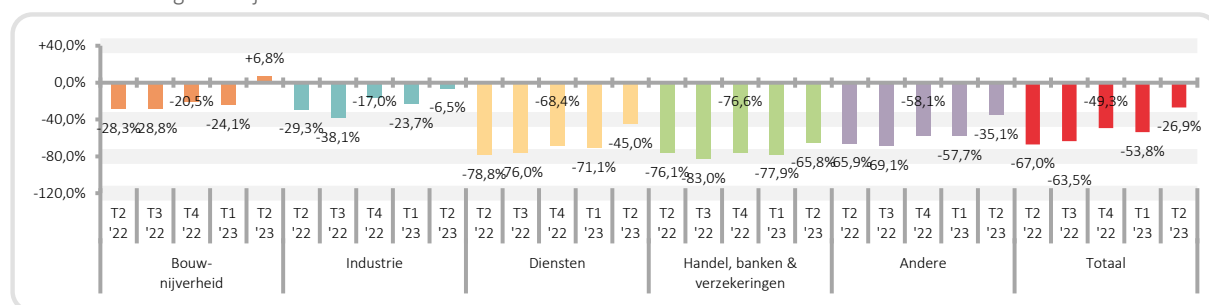
Tabel 19

Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden volgens bedrijfstak

T2	2019	2020	2021	2022	2023	Evol. 2019-2023
Bouwnijverheid	5.319	40.752	9.530	6.835	7.297	+37,2%
Industrie	4.918	70.528	15.142	10.704	10.007	+103,5%
Diensten	4.137	218.459	66.576	14.139	7.776	+87,9%
Administratieve en ondersteunende diensten	1.986	73.827	13.795	5.188	3.332	+67,7%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	492	57.006	31.429	3.882	881	+79,2%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	1.172	24.876	3.772	1.804	2.605	+122,3%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	80	19.811	3.299	940	203	+153,2%
Kunst, amusement en recreatie	32	12.455	5.499	399	104	+223,6%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	77	1.469	269	140	140	+81,6%
Informatie en communicatie	33	8.933	1.720	358	66	+99,1%
Onderwijs	25	5.215	854	148	38	+49,0%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	18	3.126	663	185	28	+57,4%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	13	171	36	22	22	+61,9%
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	1	117	17	6	1	-7,5%
Extraterritoriale organisaties en lichamen	0	89	59	2	0	-
Overige diensten	207	11.365	5.164	1.065	356	+71,6%
Handel, banken en verzekeringen	805	96.821	18.157	4.345	1.487	+84,6%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	784	92.293	17.493	4.174	1.463	+86,6%
Financiële activiteiten en verzekeringen	21	4.528	664	171	24	+13,7%
Andere	1.160	31.377	8.407	2.864	1.859	+60,3%
Vervoer en opslag	799	24.289	7.058	2.321	1.486	+86,0%
Landbouw, bosbouw en visserij	83	730	223	116	137	+64,3%
Winning van delfstoffen	18	314	18	15	34	+90,3%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	4	69	48	13	3	-30,4%
Niet ingevuld	255	5.975	1.060	398	199	-22,2%
Totaal	16.340	457.937	117.812	38.888	28.426	+74,0%

Grafiek 23

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Met uitzondering van een aantal kleinere sectoren is de omvang van de tijdelijke werkloosheid in elke activiteitstak groter dan ze was voorafgaand aan de coronacrisis. Op jaarbasis zien we echter in vele sectoren opmerkelijke dalingen, zeker bij de diensten en handel.

Het algemene peil wordt sterk beïnvloed door de evolutie van de bouwsector, die op jaarbasis een opvallende stijging van 6,8% laat noteren. Dit laat zich verklaren door de invloed van de tijdelijke werkloosheid omwille van slecht weer (cf. infra) die voor ca. 4/5 de bouwsector betreft.

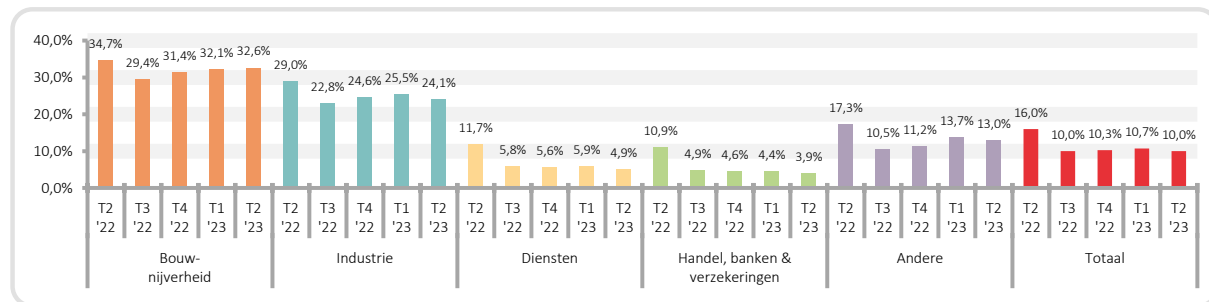
Tabel 20

Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst die beroep doen op tijdelijke werkloosheid

T2	2019	2020	2021	2022	2023
Bouwnijverheid	34,0%	65,3%	42,5%	34,7%	32,6%
Industrie	21,1%	65,3%	45,6%	29,0%	24,1%
Diensten	3,9%	46,6%	31,0%	11,7%	4,9%
Administratieve en ondersteunende diensten	19,1%	59,7%	45,0%	29,5%	21,5%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	3,0%	55,9%	48,8%	15,5%	4,8%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	3,4%	40,4%	18,2%	8,2%	3,4%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	0,8%	43,3%	16,5%	5,7%	1,1%
Kunst, amusement en recreatie	1,4%	49,6%	37,4%	9,2%	2,0%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	19,6%	66,3%	43,3%	23,9%	21,4%
Informatie en communicatie	0,7%	41,1%	17,8%	6,1%	1,1%
Onderwijs	1,5%	46,3%	28,1%	7,1%	1,6%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	0,5%	35,8%	13,3%	3,9%	0,8%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	2,6%	10,8%	14,4%	7,6%	4,5%
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	0,2%	7,1%	1,6%	0,5%	0,1%
Extraterritoriale organisaties en lichamen	0,0%	5,6%	3,4%	1,4%	0,3%
Overige diensten	3,9%	46,1%	40,2%	14,0%	6,0%
Handel, banken en verzekeringen	3,0%	54,8%	29,1%	10,9%	3,9%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	3,4%	56,9%	31,4%	11,9%	4,3%
Financiële activiteiten en verzekeringen	0,5%	40,9%	13,8%	4,1%	0,6%
Andere	10,7%	41,6%	28,9%	17,3%	13,0%
Vervoer en opslag	14,9%	58,3%	38,8%	24,9%	18,1%
Landbouw, bosbouw en visserij	5,4%	15,3%	10,3%	5,8%	5,9%
Winning van delfstoffen	28,8%	61,8%	41,4%	26,5%	37,4%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	3,4%	23,4%	25,2%	8,4%	3,0%
Niet ingevuld	6,5%	41,6%	38,1%	13,8%	7,9%
Totaal	9,0%	51,8%	32,8%	16,0%	10,0%

Grafiek 24

Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst die beroep doen op tijdelijke werkloosheid

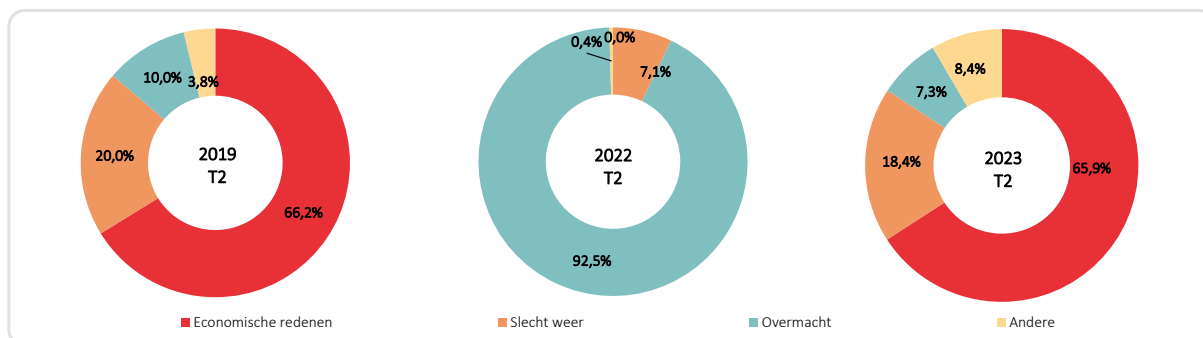
Bron ondernemingsgegevens:
Kruispuntbank Ondernemingen
Berekeningen RVA

In totaal had in T2 2023 10,0% van de actieve ondernemingen met arbeid in loondienst personeel in tijdelijke werkloosheid. Dit is een sterke daling t.o.v. T2 2022 (16,0%). Er zijn echter behoorlijke verschillen per bedrijfstak.

4.3 Volgens motief

Grafiek 25

Verdeling van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden

Tabel 21

Evolutie van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden

T2	Economische redenen	Slecht weer	Overmacht	Andere	waarvan schorsing bedienden	Totaal	Economische redenen	Slecht weer	Overmacht	Andere	waarvan schorsing bedienden
2019	857.097	259.329	129.399	48.893	16.831	1.294.718	100	100	100	100	100
2020	26.014	70.478	35.592.478	28.961	370	35.717.931	3	27	27.506	59	2
2021	0	259.426	8.925.707	18.312	0	9.203.445	0	100	6.898	37	0
2022	0	215.681	2.809.020	13.558	0	3.038.259	0	83	2.171	28	0
2023	1.531.454	428.385	170.121	195.592	91.829	2.325.553	179	165	131	400	546
Evol. 2019-2023	+ 78,7%	+ 65,2%	+ 31,5%	+ 300,0%	+ 445,6%	+ 79,6%					

De tijdelijke werkloosheid omwille van economische redenen en de schorsing van de arbeidsovereenkomst voor bedienden werden gedurende de coronacrisis tot en met 30.06.2022 beïnvloed door de vereenvoudigde procedure. M.u.v. een aantal betaalingen voor referentemaand september 2020 werd de tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen of schorsing bedienden nl. ondergebracht bij de reden “overmacht” (zie eerdere edities van deze publicatie).

Ondanks de algemene daling op jaarbasis, zien we bij elk van de motieven een stijging t.o.v. vijf jaar geleden. Die evolutie wordt deels beïnvloed door het specifieke stelsel voor energie-intensieve bedrijven, dat 8,4% van het totale aantal vergoede dagen betreft voor T2 2023 (binnen de stelsels voor economische redenen en de schorsing bedienden).

De tijdelijke werkloosheid wegens overmacht is erg geslonken t.o.v. het peil tijdens de coronacrisis. In T2 2023 noteren we 31,5% meer overmacht dan in T2 2019.

De tijdelijke werkloosheid wegens slecht weer is ten slotte toegenomen met 65,2% in vijf jaar tot het hoogste peil voor een tweede trimester.

4.4

Volgens gewest

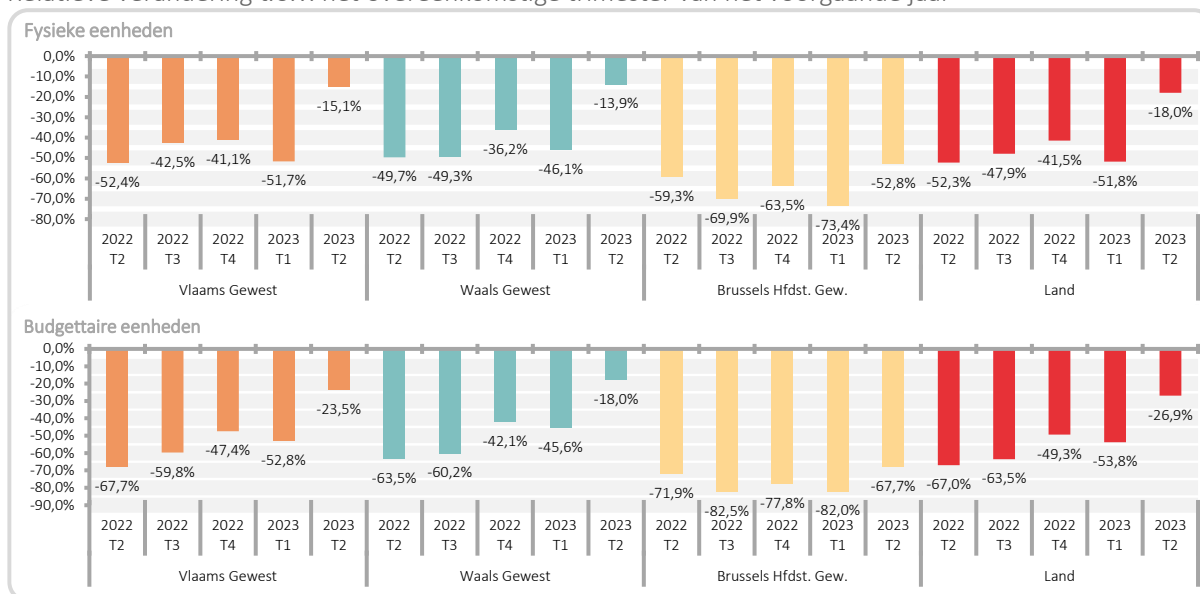
Tabel 22

Evolutie van de tijdelijk werklozen volgens gewest in fysieke en budgettaire eenheden

T2	Fysieke eenheden				Budgettaire eenheden			
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2019	57.637	30.246	4.710	92.594	9.067	6.336	937	16.340
2020	625.799	277.909	90.039	993.746	272.435	136.526	48.976	457.937
2021	214.130	108.780	36.877	359.787	64.654	36.548	16.610	117.812
2022	101.946	54.768	15.016	171.730	20.875	13.344	4.669	38.888
2023	86.588	47.172	7.085	140.846	15.975	10.942	1.509	28.426
Evol. 2019-2023	+ 50,2%	+ 56,0%	+ 50,4%	+ 52,1%	+ 76,2%	+ 72,7%	+ 61,1%	+ 74,0%

Grafiek 26

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat relatief gezien het hardst getroffen was met beroep op tijdelijke werkloosheid tijdens de coronacrisis, vertoont momenteel ook de grootste dalingen op jaarbasis. We noteren echter voor elk van de drie gewesten vrij grote dalingen op jaarbasis in de nasleep van de coronacrisis.

4.5

Volgens geslacht

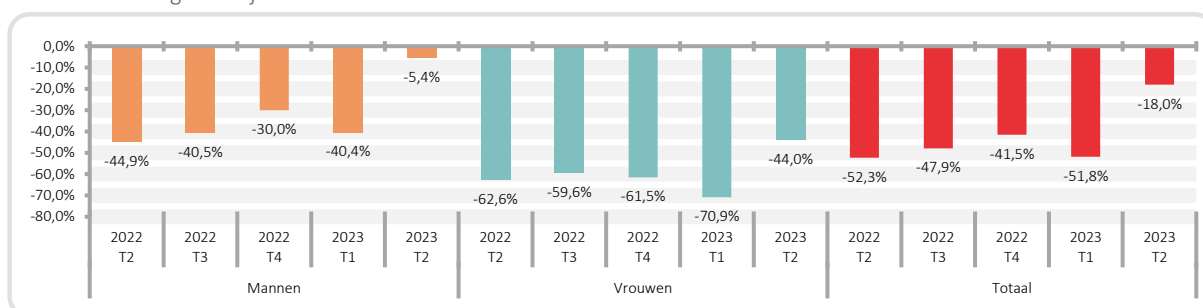
Tabel 23

Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in fysieke eenheden volgens geslacht

T2	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2019	72.092	20.502	92.594	100	100	100
2020	556.927	436.819	993.746	773	2131	1073
2021	210.292	149.495	359.787	292	729	389
2022	115.804	55.926	171.730	161	273	185
2023	109.510	31.336	140.846	152	153	152
Evol. 2019-2023	+51,9%	+52,8%	+52,1%			

Grafiek 27

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Doordat in een aantal sectoren waarbinnen over het algemeen relatief gezien meer gebruik wordt gemaakt van tijdelijke werkloosheid ook traditioneel gezien meer mannen dan vrouwen zijn tewerkgesteld, noteren we een veel groter aandeel mannen dan vrouwen in de tijdelijke werkloosheid. Tijdens de coronacrisis werden ook sectoren getroffen waarin een hoger aandeel vrouwen is tewerkgesteld. Hierdoor steeg het aantal vrouwen in tijdelijke werkloosheid gedurende die periode proportioneel gezien veel sterker dan het aantal mannen, al bleef het aantal mannen gedurende de hele periode in de meerderheid. Nu de tijdelijke werkloosheid weer enigszins normaliseert, zien we verhoudingsgewijs ook weer grotere dalingen op jaarbasis bij de vrouwelijke tijdelijk werklozen. Hun aantal ligt echter nog steeds hoger dan vijf jaar geleden het geval was.

Onderbrekingsuitkeringen

5.1

Kerncijfers

De stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking hebben als hoofddoel een betere combinatie van het beroeps- en het privéleven mogelijk te maken. In 2002 werd het stelsel van loopbaanonderbreking voor werknemers en werkgevers uit de privésector omgezet naar een stelsel van tijdskrediet. Naast die twee stelsels bestaan er ook vier vormen van thematisch verlof die gemeenschappelijk zijn voor de openbare en de private sector: in 1995 werd het verlof voor palliatieve zorgen ingevoerd, in 1997 het ouderschapsverlof, in 1998 het verlof voor medische bijstand en in 2020 het verlof voor mantelzorg.

Onder invloed van diverse hervormingen (cf. voorgaande edities van de 'Trimestriële indicatoren') vertoonde het tijdskrediet algemeen een dalende tendens tot ca. het laatste trimester van 2022. Vanaf september 2016 is de RVA bovendien, behoudens enkele uitzonderingen, niet meer bevoegd voor nieuwe aanvragen voor onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking voor zowel werknemers van het Vlaamse lokale, provinciale, communautaire als het gewestelijke openbaar ambt, alsook van het Vlaams onderwijs, met uitzondering van de contractuele personeelsleden die onder het tijdskrediet vallen.

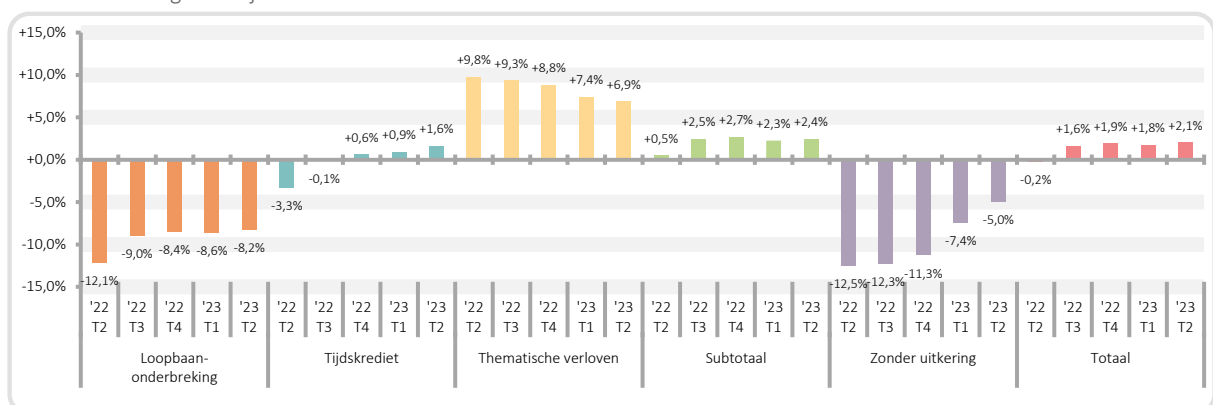
Tabel 24

Evolutie van de uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematisch verlof

T2	Loopbaan- onderbreking	Tijdskrediet	Thematische verloven	Subtotaal	Zonder uitkering	Totaal
2019	54.423	108.664	84.965	248.052	17.352	265.404
2020	48.120	95.027	117.927	261.074	15.208	276.282
2021	42.601	92.195	97.218	232.014	13.868	245.882
2022	37.447	89.132	106.709	233.288	12.131	245.419
2023	34.373	90.587	114.034	238.995	11.527	250.522
Evol. 2019- 2023	- 36,8%	- 16,6%	+ 34,2%	- 3,7%	- 33,6%	- 5,6%
	Loopbaan- onderbreking	Tijdskrediet	Thematische verloven	Subtotaal	Zonder uitkering	Totaal
2019	100	100	100	100	100	100
2020	88	87	139	105	88	104
2021	78	85	114	94	80	93
2022	69	82	126	94	70	92
2023	63	83	134	96	66	94

Grafiek 28

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T2 2023 werden gemiddeld per maand 238.995 onderbrekingsuitkeringen betaald in de verschillende stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking. Dat zijn er 5.707 meer dan in T2 2022, wat een stijging inhoudt van 2,1%. Op 5 jaar tijd is er een daling van 3,7%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met een gewone loopbaanonderbreking daalt sterk met 8,2%. Er werden in T2 2023 gemiddeld 34.373 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. Wanneer we vergelijken met 2019, zien we een daling van 36,8%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet heeft lange tijd een constante groei gekend, maar de inperkingen van 2012 en 2015 hebben ervoor gezorgd dat de trend opnieuw dalende is. Hun aantal bedraagt 90.587 in T2 2023, d.i. een stijging met 1,6% in vergelijking met T2 2022. In vergelijking met T2 2019 werden 16,6% minder uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet geteld.

In de stelsels van de thematische verloven zien we een stijging in T2 2023: het aantal uitkeringsgerechtigden nam toe met 6,9% op jaarbasis. Er werden gemiddeld 114.034 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. In T2 2023 worden 34,2% meer onderbrekingsuitkeringen voor thematisch verlof betaald dan in T2 2019. Het relatieve belang van de thematische verloven in het totaal van de uitkeringsgerechtigden is dan ook gestegen van 34,3% in T2 2019 tot 47,7% in T2 2023.

5.2 Tijdskrediet

Tabel 25
Evolutie van het aantal gerechtigden op tijdskrediet

	T2 2019	T2 2022	T2 2023	Evol. T2 2019 - T2 2023	Evol. T2 2022 - T2 2023
Gewest					
Vlaams Gewest	80.841	67.149	68.522	-15,2%	+2,0%
Waals Gewest	23.503	18.769	19.030	-19,0%	+1,4%
Brussels Hfdst. Gewest	4.320	3.214	3.035	-29,8%	-5,6%
Geslacht					
Mannen	42.534	39.068	41.908	-1,5%	+7,3%
Vrouwen	66.130	50.064	48.680	-26,4%	-2,8%
Leeftijd					
< 30 jaar	2.730	2.069	2.019	-26,0%	-2,4%
30 - 49 jaar	36.563	30.786	29.957	-18,1%	-2,7%
50 jaar of meer	69.371	56.277	58.611	-15,5%	+4,1%
Stelsel					
Einde loopbaan	63.927	52.777	55.611	-13,0%	+5,4%
Met motief	38.794	36.346	34.972	-9,9%	-3,8%
Zonder motief	5.943	9	4	-99,9%	-51,9%
Onderbreking					
Voltijds	4.276	3.950	3.766	-11,9%	-4,7%
Halftijds	23.355	17.738	17.472	-25,2%	-1,5%
Vermindering met 1/5	81.033	67.444	69.349	-14,4%	+2,8%
Totaal	108.664	89.132	90.587	-16,6%	+1,6%
Zonder uitkeringen	10.018	5.954	5.476	-45,3%	-8,0%
Totaal	118.682	95.086	96.064	-19,1%	+1,0%

In het tijdskrediet voor de werknemers van de private sector stijgt het gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden in T2 2023 op jaarbasis met 1,6%. We zien een daling bij de vrouwen van 2,8% en een stijging bij de mannen van 7,3%. Het stelsel einde loopbaan kent een stijging van 5,4%, dit verklaart eveneens de stijging bij de leeftijdsklasse 50 jaar of meer (+4,1%).

Het tijdskrediet zonder motief, afgeschaft sinds 1 april 2017, blijft van toepassing op alle eerste aanvragen en aanvragen om verlenging waarvoor de werkgever een schriftelijke kennisgeving heeft ontvangen vóór 1 april 2017. In T2 2023 is dit stelsel quasi uitgedoofd. Ook het aantal werknemers met tijdskrediet zonder uitkeringen daalt om dezelfde reden: in T2 2023 zijn er gemiddeld nog slechts 5.476 werknemers per maand.

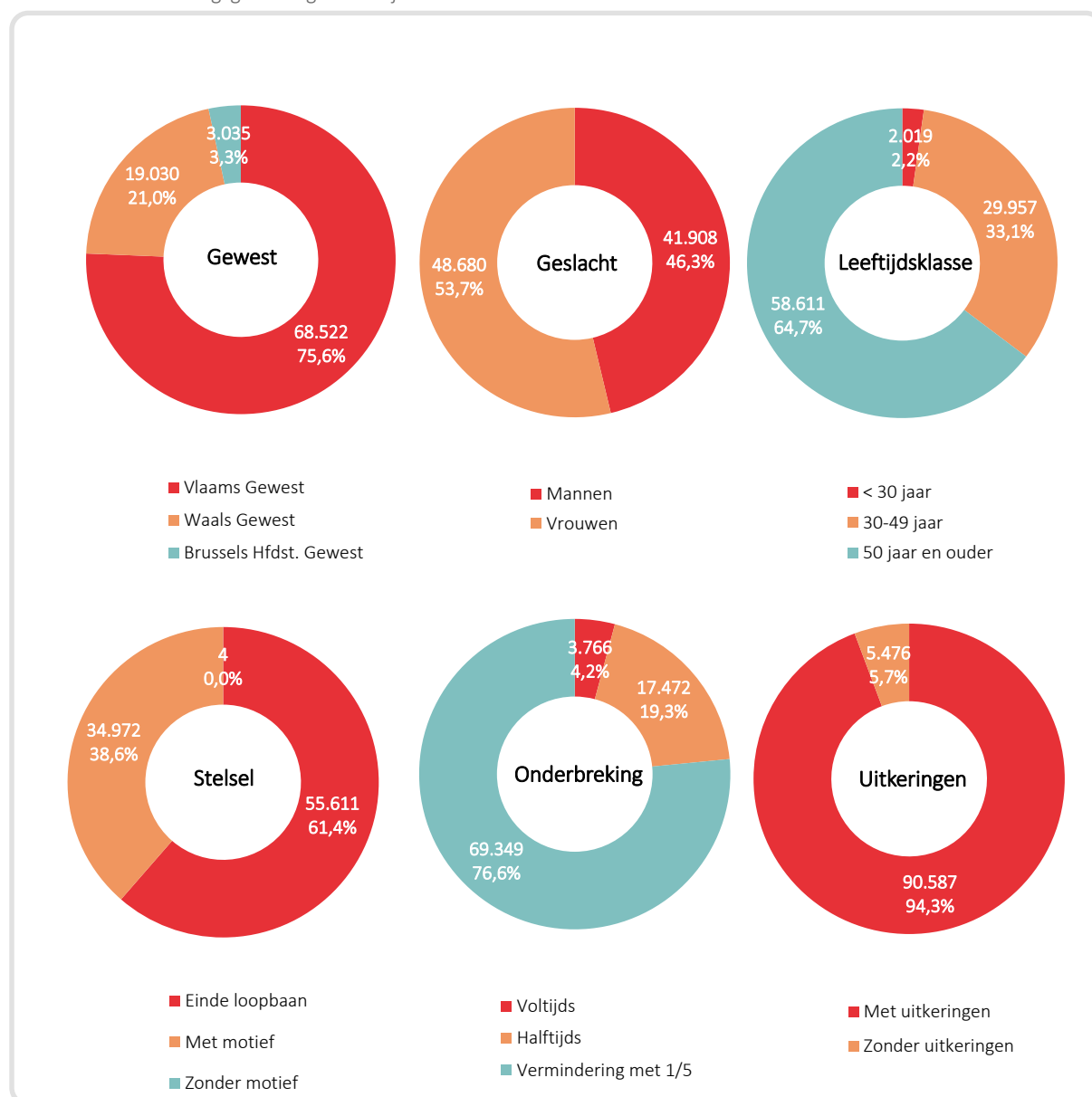
Ten opzichte van T2 2019 zien we een daling van 16,6% van de uitkeringstrekkers in tijdskrediet.

Wanneer we de verdeling voor T2 2023 bekijken volgens de beschreven profielkenmerken, stellen we vast dat 75,6% van de uitkeringsgerechtigden uit het Vlaams Gewest komt, 64,7% ouder is dan 50 jaar, 61,4% zich in een stelsel eindeloopbaan bevindt, 76,6% een vermindering van de arbeidstijd met 1/5 verkiest en 94,3% een onderbrekingsuitkering geniet. De vrouwen zijn in de meerderheid met een aandeel 53,7%.

Vanaf 1 juli 2020 werd corona-tijdskrediet ingevoerd om de economische moeilijkheden door de coronacrisis het hoofd te bieden. Het is enkel bedoeld voor werknemers die werken bij een werkgever van wie de onderneming is erkend als in herstructurering of in moeilijkheden. Het betreft een gedeeltelijke onderbreking (halftijds of 1 vijfde) met een minimumduur van 1 maand en een maximumduur van 6 maanden. In T2 2023 waren er in dit kader maandelijks gemiddeld 140 betalingen.

Grafiek 29

Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdskrediet

5.3

Thematische verloven

Tabel 26
Evolutie van het aantal gerechtigden met een thematisch verlof

	T2 2019	T2 2022	T2 2023	Evol. T2 2019 - T2 2023	Evol. T2 2022 - T2 2023
Gewest					
Vlaams Gewest	61.101	78.044	83.296	+36,3%	+6,7%
Waals Gewest	19.577	23.953	25.823	+31,9%	+7,8%
Brussels Hfdst. Gewest	4.287	4.712	4.915	+14,6%	+4,3%
Geslacht					
Mannen	27.314	36.961	40.298	+47,5%	+9,0%
Vrouwen	57.651	69.748	73.736	+27,9%	+5,7%
Leeftijd					
< 30 jaar	9.237	8.639	8.665	-6,2%	+0,3%
30 - 49 jaar	61.555	80.969	87.825	+42,7%	+8,5%
50 jaar of meer	14.173	17.101	17.544	+23,8%	+2,6%
Stelsel					
Ouderschapsverlof	65.071	84.905	91.783	+41,1%	+8,1%
Medische bijstand	19.561	21.192	21.579	+10,3%	+1,8%
Palliatieve zorgen	333	338	359	+7,6%	+6,1%
Mantelzorg	0	274	314	-	+14,7%
Onderbreking					
Voltijds	10.268	11.501	11.199	+9,1%	-2,6%
Halftijds	17.482	21.976	24.021	+37,4%	+9,3%
Vermindering met 1/5	57.199	57.866	60.126	+5,1%	+3,9%
Vermindering met 1/10	17	15.365	18.688	-	+21,6%
Totaal	84.965	106.709	114.034	+34,2%	+6,9%
Zonder uitkeringen	6.304	5.345	5.202	-17,5%	-2,7%
Totaal	91.270	112.054	119.236	+30,6%	+6,4%

De vier vormen van thematisch verlof - namelijk het ouderschapsverlof, het verlof voor medische bijstand, het palliatief verlof en het verlof voor mantelzorg - zijn zowel in de private als in de openbare sector van toepassing. Het aantal onderbrekingsuitkeringen in et kader van die stelsels stijgt in T2 2023 met 6,9% op jaarbasis. Het aantal thematische verloven zonder uitkeringen is gedaald met 2,7% in vergelijking met T2 2022.

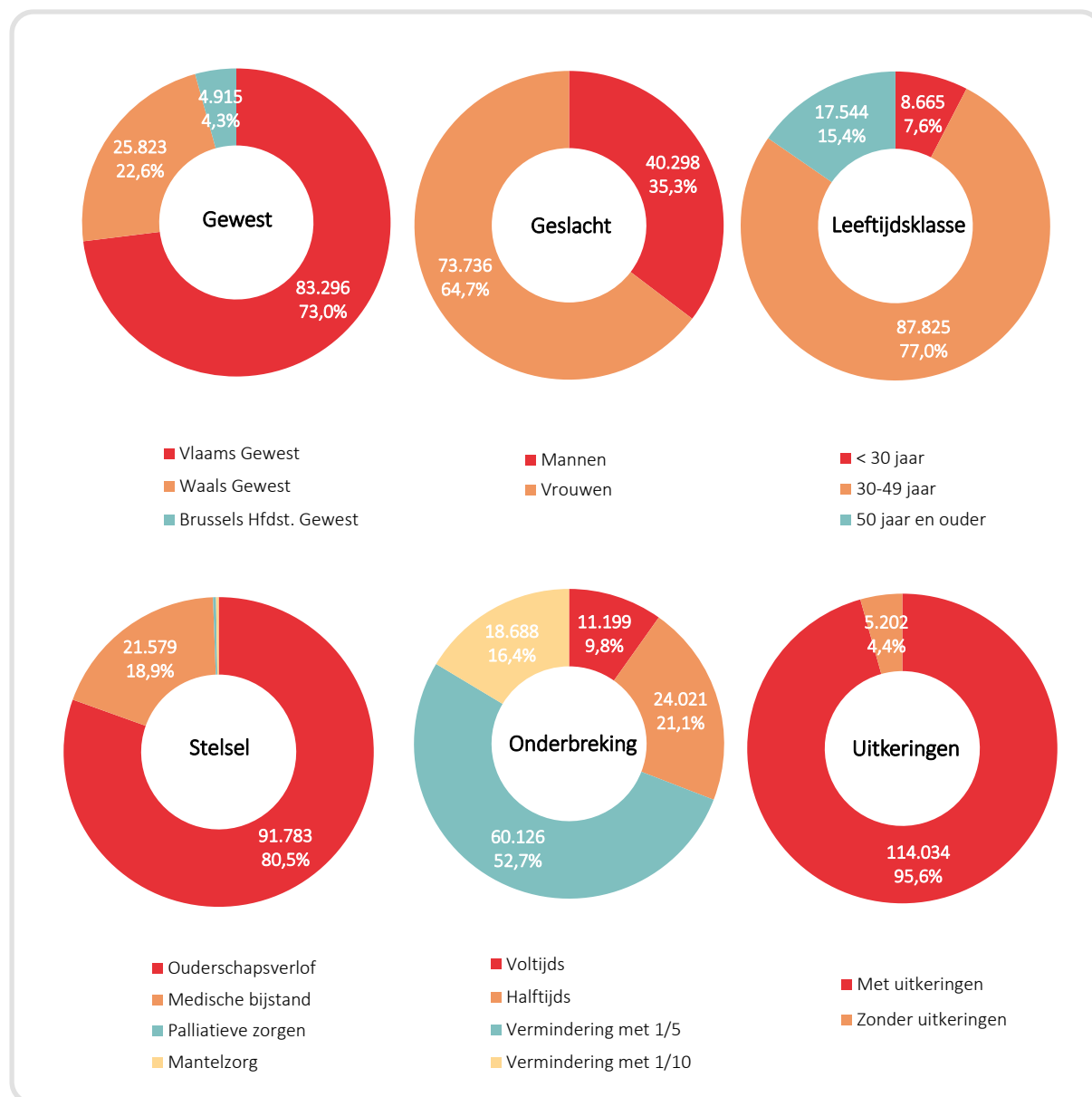
De stijging op jaarbasis van de thematische verloven met uitkeringen doet zich in alle gewesten voor en voor beide geslachten. De stijging is het grootst bij de mannen (+9,0% in vergelijking met +5,7% bij de vrouwen). Bij alle vier vormen van thematisch verlof is er een stijging op jaarbasis. Wanneer we naar het regime van de onderbreking gaan kijken, zien we dat het aantal uitkeringsgerechtigden met een voltijdse onderbreking op jaarbasis daalt met 2,6%. Voor de halftijdse onderbreking zien we een stijging van 9,3%.

De vermindering met 1/10de neemt sterk toe met 21,6%. Bij alle leeftijdsklassen is er een stijging.

Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof is afkomstig uit het Vlaams Gewest (73,0%) en het gaat vooral om verminderingen van de arbeidstijd met 1/5 (52,7%). Volgens leeftijdsklasse valt de oververtegenwoordiging op van het aantal uitkeringsgerechtigden van 30-49 jaar (77,0%). Dit laat zich verklaren door het grote relatieve belang van het ouderschapsverlof (80,5%), waarvoor deze leeftijdsklasse als de voornaamste doelgroep kan gelden. Ten slotte gaat het ook om een uitgesproken meerderheid van vrouwelijke uitkeringsgerechtigden (64,7%).

Grafiek 30

Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof

Sinds juni 2019 is het mogelijk om in het kader van ouderschapsverlof de werktijd ook te onderbreken met 1/10 van de werktijd. In T2 2023 hebben 18.688 werknemers hun werktijd vermindert met 1/10.

Op 1 oktober 2019 trad het verlof voor erkende mantelzorgers in werking. Het is vanaf september 2020 mogelijk deze vorm van thematische verloven aan te vragen. In T2 2023 waren er maandelijks gemiddeld 314 betalingen.

Vanaf 1 mei 2020 tot en met 30 september 2020 is tijdelijk het corona-ouderschapsverlof ingevoerd. Hiermee werd beoogd de organisatie van kinderopvang voor werkende ouders bij sluiting van de school of crèche te verhelpen.

5.4

Loopbaanonderbreking

Tabel 27

Evolutie van het aantal gerechtigden op loopbaanonderbreking: totaal

	T2 2019	T2 2022	T2 2023	Evol. T2 2019 - T2 2023	Evol. T2 2022 - T2 2023
Entiteiten					
Federale	11.267	9.011	8.755	-22,3%	-2,8%
Gefedereerde	43.156	28.436	25.618	-40,6%	-9,9%
Gewest					
Vlaams Gewest	33.762	17.200	13.917	-58,8%	-19,1%
Waals Gewest	17.913	17.855	18.056	+0,8%	+1,1%
Brussels Hfdst. Gewest	2.748	2.392	2.400	-12,7%	+0,3%
Geslacht					
Mannen	15.802	11.054	10.433	-34,0%	-5,6%
Vrouwen	38.621	26.393	23.940	-38,0%	-9,3%
Leeftijd					
< 30 jaar	573	411	393	-31,4%	-4,3%
30 - 49 jaar	11.781	7.999	7.828	-33,6%	-2,1%
50 jaar of meer	42.069	29.037	26.151	-37,8%	-9,9%
Stelsel					
Einde loopbaan	37.627	25.922	23.205	-38,3%	-10,5%
Algemeen stelsel (vermindering)	14.655	9.402	8.984	-38,7%	-4,4%
Volledig	2.141	2.124	2.185	+2,0%	+2,9%
Onderbreking					
Voltijds	2.141	2.124	2.185	+2,0%	+2,9%
Halftijds	21.755	14.085	12.341	-43,3%	-12,4%
Vermindering met 1/5	28.553	20.008	18.789	-34,2%	-6,1%
Andere	1.974	1.230	1.059	-46,4%	-13,9%
Totaal	54.423	37.447	34.373	-36,8%	-8,2%
Zonder uitkeringen	1.030	832	849	-17,6%	+2,0%
Totaal	55.453	38.279	35.222	-36,5%	-8,0%

De evolutie van de loopbaanonderbreking in zijn geheel wordt beïnvloed door de evoluties in de gefedereerde entiteiten. In dat licht is het met name relevant de invoering te vermelden van het zogenaamde zorgkrediet voor personeelsleden van de Vlaamse openbare sector vanaf 2 september 2016, nadat de bevoegdheid voor deze materie in het kader van de Zesde Staatshervorming is overgeheveld naar het gewestelijk niveau.

Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking daalt in T2 2023 met 8,2% op jaarbasis. Het aantal onderbrekingen zonder uitkeringen steeg met 2,0%. De afname van het aantal uitkeringsgerechtigden op jaarbasis doet zich in bijna elk van de geschetste profielsegmenten voor. Ze is het sterkst in het Vlaams Gewest (-19,1%).

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in Wallonië blijft het aantal stabiel. De gefedereerde entiteiten kennen een grotere daling dan de federale entiteiten. Ze dalen met respectievelijk 9,9% en 2,8%. Wat leeftijd betreft zien we een sterke vermindering bij de leeftijdsklasse 50 jaar of meer van -9,9% op jaarbasis.

Ten opzichte van T2 2019 zien we een sterke daling van het aantal onderbrekingsuitkeringen met 36,8%. De daling is het grootst in het Vlaams Gewest (-58,8%) ten gevolge van de invoering van het zorgkrediet. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een daling met 12,7%. In het Waals Gewest steeg het aantal onderbrekingsuitkeringen met 0,8% sinds T2 2019.

Wanneer we de verhoudingen van de uitkeringsgerechtigden bekijken volgens leeftijdsklasse en stelsel, valt het op dat het grotendeels gaat om 50-plus-sers (76,1% van de gevallen), vaak in een stelsel eindeloopbaan (67,5% van de gevallen). Iets meer dan de helft van de gevallen betreft een onderbreking met 1/5 (54,7%). Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden zijn vrouwen (69,6%).

Grafiek 31

Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking: totaal

5.5

Verdeling van alle onderbrekingsstelsels samen volgens motief

Tabel 28

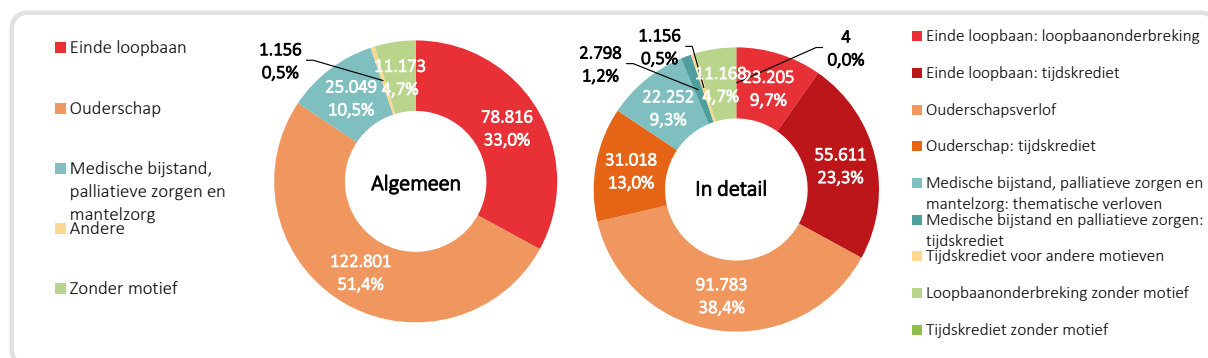
Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen

	T2 2019	T2 2022	T2 2023	Evol. T2 2019 - T2 2023	Evol. T2 2022 - T2 2023
Einde loopbaan	101.553	78.699	78.816	-22,4%	+0,1%
Loopbaanonderbreking	37.627	25.922	23.205	-38,3%	-10,5%
Tijdscrediet	63.927	52.777	55.611	-13,0%	+5,4%
Ouderschap	99.533	116.701	122.801	+23,4%	+5,2%
Thematisch verlof	65.071	84.905	91.783	+41,1%	+8,1%
Tijdscrediet	34.462	31.796	31.018	-10,0%	-2,4%
Medische bijstand, palliatieve zorgen en mantelzorg	23.239	25.149	25.049	+7,8%	-0,4%
Thematische verloven	19.894	21.804	22.252	+11,8%	+2,1%
Tijdscrediet	3.344	3.345	2.798	-16,3%	-16,4%
Andere					
Tijdscrediet voor andere motieven	988	1.205	1.156	+17,0%	-4,1%
Zonder motief	22.739	11.534	11.173	-50,9%	-3,1%
Loopbaanonderbreking	16.796	11.525	11.168	-33,5%	-3,1%
Tijdscrediet	5.943	9	4	-99,9%	-51,9%
Totaal	248.052	233.288	238.995	-3,7%	+2,4%

Hoewel het tijdscrediet, het thematisch verlof en de loopbaanonderbreking drie verschillende stelsels uitmaken, bestaat er doorheen de drie stelsels een zekere overlap wat betreft de motieven waarvoor een werknemer een bepaalde onderbreking kan kiezen. Zo bestaat er zowel in het tijdscrediet als in de loopbaanonderbreking een eindeloopbaanstelsel. Sinds het ontstaan van het tijdscrediet met motief, kan men binnen dit stelsel bovendien een extra recht krijgen om prestaties volledig of gedeeltelijk te onderbreken voor gelijkaardige motieven als die van de thematische verloven. (Dat recht kan men krijgen bovenop het recht op thematische verlof. De toegangsvoorwaarden voor tijdscrediet met motief zijn wel anders dan die voor de thematische verloven: leeftijd van het kind voor wie de onderbreking kan worden gevraagd, anciënniteit bij de werkgever, bestaan van een cao voor een volledige of halftijdse onderbreking, enz.). De onderbrekingsuitkering voor thematisch verlof is wel hoger dan de uitkering voor tijdscrediet met motief. Voor de loopbaanonderbreking zijn geen motieven gespecificeerd.

Wanneer we doorheen de drie stelsels de verhoudingen van het aantal uitkeringsgerechtigden bekijken volgens motief, zien we hoe het merendeel van de onderbrekingen betrekking heeft op een motief i.v.m. ouderschap (51,4%). Dit aandeel is hoger dan voor de onderbrekingen in het kader van een eindeloopbaanstelsel (33,0%). Alle overige motieven (incl. de niet-gespecificeerde motieven) maken samen slechts 15,6% uit van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Grafiek 32
Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels
samen

6

Overige uitkeringen

6.1

Deeltijds werkenden met een inkomensgarantie-uitkering (IGU)

6.1.1

Volgens stelsel

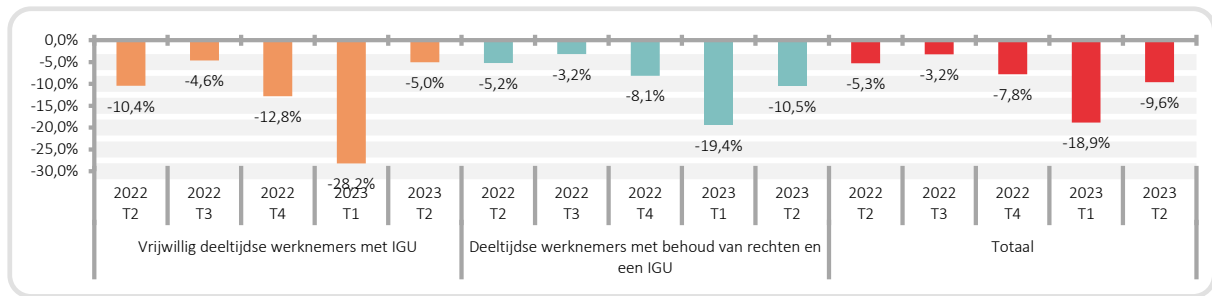
Tabel 29

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens stelsel

T2	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU: kunstwerkers	Totaal	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Totaal
2019	33.771	398	0	34.169	100	100	100
2020	32.867	457	0	33.324	97	115	98
2021	31.811	482	0	32.293	94	121	95
2022	30.158	432	0	30.590	89	108	90
2023	26.982	410	267	27.659	80	103	81
Evol. 2019-2023	-20,1%	+3,0%	-	-19,1%			

Grafiek 33

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T2 2023 werden gemiddeld 27.659 deeltijdse werknemers geteld per maand, dat zijn er 9,6% minder dan in T2 2022. Sinds de invoering van een aantal reglementaire wijzigingen m.b.t. de berekeningswijze en toekenningsvoorwaarden van het IGU, vertoont het stelsel een dalende tendens.

Slechts een kleine minderheid van het aantal betalingen (1,5%) wordt uitgekeerd aan vrijwillig deeltijdse werknemers met een IGU. Voor deze subgroep daalt het aantal betalingen op jaarbasis met 10,5%.

Sedert oktober 2022 onderscheiden we ook deeltijdse kunstwerkers⁶ met een IGU. Zij vertegenwoordigen 0,1% van het totaal aantal betalingen IGU.

Het aantal deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU daalt in T2 2023 op jaarbasis met 10,5%. Dat is een veel grotere daling dan tijdens de voorbije trimesters van 2022 werd opgetekend. Na een vertraging van de algemeen dalende tendens tijdens de Coronacrisis, vooral na de bevroering van de degressiviteit, is er sinds begin 2022 een versnelling.

⁶ Hoofdstuk XII van het KB betreffende de werkloosheidsreglementering van 25.11.1991.

6.1.2

Volgens gewest

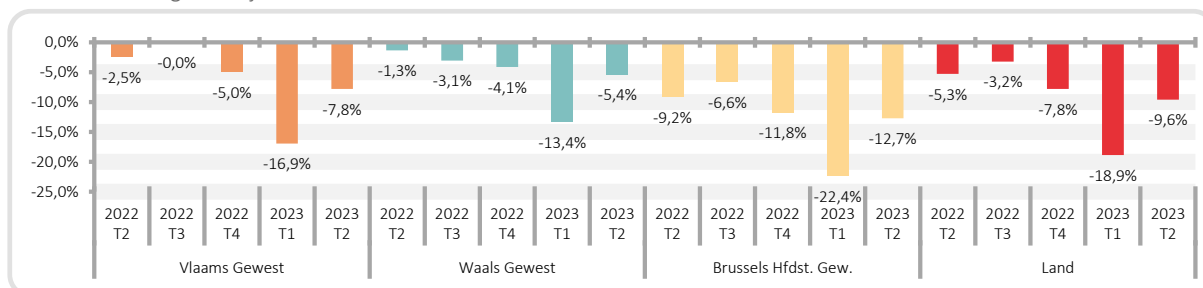
Tabel 30

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens gewest

T2	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2019	15.496	3.886	14.787	34.169	100	100	100	100
2020	15.116	3.704	14.504	33.324	98	95	98	98
2021	14.753	3.483	14.057	32.293	95	90	95	95
2022	14.388	3.437	12.765	30.590	93	88	86	90
2023	13.268	3.250	11.141	27.659	86	84	75	81
Evol. 2019-2023	-14,4%	-16,4%	-24,7%	-19,1%				

Grafiek 34

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In de afgelopen vijf jaar is het aantal deeltijdse werknemers in het Vlaams Gewest, in het Waals Gewest, en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gedaald met respectievelijk 14,4%, 16,4% en 24,7%.

Op jaarbasis noteren we een daling van 7,8% in het Vlaams Gewest, van 5,4% in het Waals Gewest, en van 12,7% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

6.1.3

Volgens geslacht

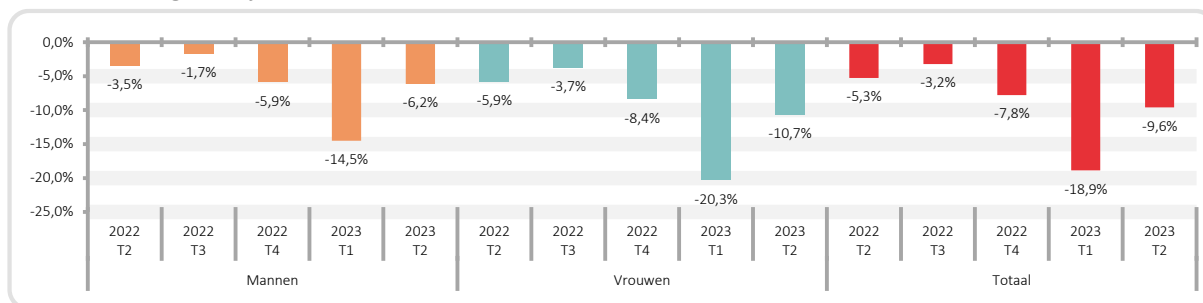
Tabel 31

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens geslacht

T2	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2019	8.358	25.812	34.169	100	100	100
2020	8.133	25.191	33.324	97	98	98
2021	8.017	24.276	32.293	96	94	95
2022	7.740	22.850	30.590	93	89	90
2023	7.263	20.396	27.659	87	79	81
Evol. 2019-2023	-13,1%	-21,0%	-19,1%			

Grafiek 35

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T2 2019 is het aantal vrouwelijke deeltijdse werknemers gedaald met 21,0% ten opzichte van 13,1% bij de mannelijke deeltijdse werknemers. Op jaarbasis is er een daling bij de mannen van 6,2% en een daling bij de vrouwen van 10,7%. Het aandeel vrouwelijke deeltijdse werknemers met een IGU blijft echter gevoelig groter dan dat van de mannen.

6.1.4

Volgens leeftijdsklasse

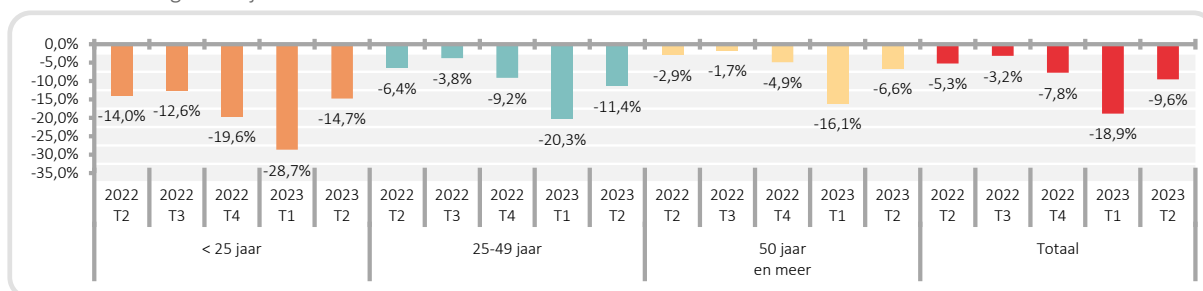
Tabel 32

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens leeftijds-
klasse

T2	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal
2019	880	20.832	12.458	34.169	100	100	100	100
2020	853	19.933	12.538	33.324	97	96	101	98
2021	823	19.111	12.359	32.293	94	92	99	95
2022	708	17.885	11.996	30.590	80	86	96	90
2023	604	15.849	11.206	27.659	69	76	90	81
Evol. 2019- 2023	-31,4%	-23,9%	-10,0%	-19,1%				

Grafiek 36

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimes-
ter van het voorgaande jaar

Sinds T2 2019 is het aantal deeltijdse werknemers onder de 25 jaar met 31,4% gedaald. Het aantal mensen tussen 25 en 49 jaar is met 23,9% afgenomen en het aantal 50-plussers is in deze periode met 10,0% gedaald.

Het aandeel van de < 25-jarigen bij de deeltijdse werknemers bedraagt in T2 2023 slechts 2,2%.

Op jaarbasis daalt de populatie onder de 25 jaar met 14,7%, de populatie van 25 tot 49 jaar kent een daling van 11,4% en het aantal 50-plussers daalt met 6,6%.

6.2

Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen

6.2.1

Inleiding: gevolgen van de Zesde Staatshervorming

In het kader van de Zesde Staatshervorming werden op 1 juli 2014 verschillende bevoegdheden over tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen juridisch gezien overgedragen van de RVA naar het gewestelijke niveau. De RVA behoudt echter bepaalde verantwoordelijkheden over de uitvoering van betalingen, alsook over bepaalde reglementaire kaders die op het federale niveau behouden blijven. Totdat de gewestelijke diensten voorbereid zijn op een operationele overdracht, blijft de RVA met het oog op het continuïteitsbeginsel het dagelijkse beheer uitoefenen. De overnames gebeuren echter niet op hetzelfde tijdstip of voor elk gewest aan hetzelfde ritme, maar naargelang de overgedragen materie en naargelang het gewest. De RVA-statistieken behandelen slechts de betalingen waarvoor de RVA operationeel verantwoordelijk is. Bij overdracht zijn de statistieken over deze maatregelen dan ook vaak uitdovend.

De overdracht van premies en toeslagen (opleidingsuitkering, stage-uitkering incl. instapstage, vestigingsuitkering, werkhervattingstoeslag [loontrekkende, zelfstandige en activiteitencoöperatie], premie laatste maand beroepsopleiding, kinderopvangtoeslag, PWA-opleidingstoeslag, overstappremie en mobiliteitstoeslag) omvat de bevoegdheid inzake de reglementering, attestatie en uitbetaling. De eerste operationele overdracht vond plaats in mei 2016 (overdracht van de premie laatste maand beroepsopleiding aan het Vlaams Gewest). Vanaf 1 april 2022 heeft het Brussels Hfdst. Gewest de opleidingsuitkering operationeel overgenomen van de RVA. In T1 2023 is de RVA nog operationeel verantwoordelijk voor 1) de kinderopvangtoeslag voor het Waals Gewest, en voor 2) de opleidingsuitkering, de stage-uitkering en de werkhervattingstoeslagen voor de Duitstalige Gemeenschap.

Bij het merendeel van de reeds verrichte operationele overdrachten werden de stelsels afgevoerd om de doelstellingen over te dragen naar andere stelsels of strategieën. De stage-uitkering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die na de overdracht op 1 januari 2017 werd vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Stage First', vormt hierop een uitzondering. Ook bij de overdracht op 15 maart 2018 van de werkhervattingstoeslag en op 1 september 2018 van de opleidingsuitkering en de stage-uitkering aan het Vlaams Gewest, werden verschillende vervangende maatregelen voorzien, maar de RVA is daar niet langer bij betrokken.

Nota bene: de vestigingsuitkering is bij overdracht feitelijk reeds uitgedoofd, aangezien hiervoor een begeleiding door het Participatiefonds noodzakelijk is en dit Fonds niet meer bestaat.

De bonussen (stage- en startbonus) werden zonder grote wijzigingen overgedragen naar het gewestelijke niveau. De overdracht omvat de bevoegdheid over de reglementering, attestatie en uitbetaling. Voor deze materies vond de overdracht bij alle gewestelijke diensten op hetzelfde moment plaats, m.n. 1 januari 2016. Aangezien de gewestelijke diensten na overdracht als operator voor de betalingen fungeren, zijn deze maatregelen binnen de RVA-statistieken uitdovend.

Voor de activeringsmaatregelen (doorstromingsprogramma, SINE en Activa) geldt dat de overdracht de attestatie en bepaalde aspecten van de reglementering betreft. De SINE maatregel werd door de Duitstalige Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk gewest afgeschaft, met ingang vanaf respectievelijk 01.01.2019 en 01.01.2021.

De enige Activamaatregel die aanvankelijk op federaal niveau behouden bleef, was Activa PVP. Hoewel de RVA de operationele verantwoordelijkheid behield, werd dit stelsel op budgettair vlak overgedragen naar de FOD Binnenlandse Zaken. Deze voorzag vanaf 1 januari 2018 een nieuwe federale regeling die Activa PVP verving. In het kader van deze nieuwe regeling ontvangen de gemeenten met een veiligheids- en preventieplan een toelage. De gemeenten

betalen zelf het volledige loon van de stadswachten. Om de afschaffing van het oude Activa PVP-stelsel te kunnen uitvoeren, werd het alsnog overgedragen naar de gewesten, waar het onder tussen door alle gewesten werd opgeheven zonder overgangsmaatregelen. Bijgevolg is ook dit stelsel in principe uitdovend.

Op het vlak van de Activamaatregelen die reeds naar het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest operationeel zijn overgedragen, toont zich een verschillende beleidskeuze tussen de gewestelijke diensten onderling. Het Vlaams Gewest opteerde ervoor om de maatregelen vanaf 1 juli 2016 gedeeltelijk en vanaf 1 januari 2017 volledig af te voeren en te integreren in andere stelsels of strategieën, o.a. die gebaseerd op de verminderde RSZ-bijdragen. Deze statistiek is dan ook uitdovend. Het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen bleven na operationele overdracht (respectievelijk op 1 januari en 1 juli 2016) in eerste instantie de federale regelgeving ongewijzigd toepassen. Vanaf 1 juli 2017 heeft het Waals Gewest, na reglementaire overdracht, Activa echter vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Plans Impulsion'. Ook voor dit nieuwe plan blijft de RVA operationeel verantwoordelijk voor de uitvoering van de betalingen. De maatregelen in kwestie blijven dan ook voorkomen in de RVA-statistieken. Vanaf 1 oktober 2017 opteerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest er voor om Activa Start af te schaffen, en Activa werd omgevormd tot het nieuwe stelsel "Activa Brussels".

De doorstromingsprogramma's zijn overal overgenomen en afgevoerd in de loop van 2016 en 2017, met uitzondering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat deze programma's op 31 december 2020 heeft afgeschaft. Bijgevolg zijn ook die statistieken uitdovend.

6.2.2

Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen

Tabel 33

Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen volgens stelsel

T2	2019	2020	2021	2022	2023	2019-2023
Regionale bevoegdheid	57.960	41.493	43.011	40.606	38.906	-32,9%
Activa	35.620	24.500	30.288	29.422	29.629	-16,8%
SINE	9.629	7.697	7.983	7.545	6.910	-28,2%
Werkhervattingstoelage	9.286	6.692	4.426	3.013	1.899	-79,5%
Kinderopvangtoelage	512	378	180	565	412	-19,5%
Opleidingsuitkering	173	121	99	32	26	-85,0%
Doorstromingsprogramma	2.706	2.078	1	0	0	-100,0%
Instapstage	33	27	33	29	30	-8,2%
Activa Start	2	0	0	0	0	-100,0%
Federale bevoegdheid	169	118	164	140	285	+69,2%
Tewerkstelling in een maatwerkbedrijf	169	118	164	140	170	+0,8%
Uitkeringen zorgsector	0	0	0	0	8	-
Uitkeringen voor interregionale mobiliteit	0	0	0	0	5	-
Uitkeringen voor knelpuntberoep	0	0	0	0	102	-
Totaal	58.129	41.612	43.175	40.745	39.191	-32,6%

Op jaarbasis noteren we voor de meeste werk- en activeringsmaatregelen een daling in T2 2023. De in september 2022 ingevoerde federale uitkeringen naar aanleiding van een werkhervatting in de zorgsector, in een knelpuntberoep of in een ander gewest⁷ vertegenwoordigen samen gemiddeld 115 betalingen per maand in T2 2023.

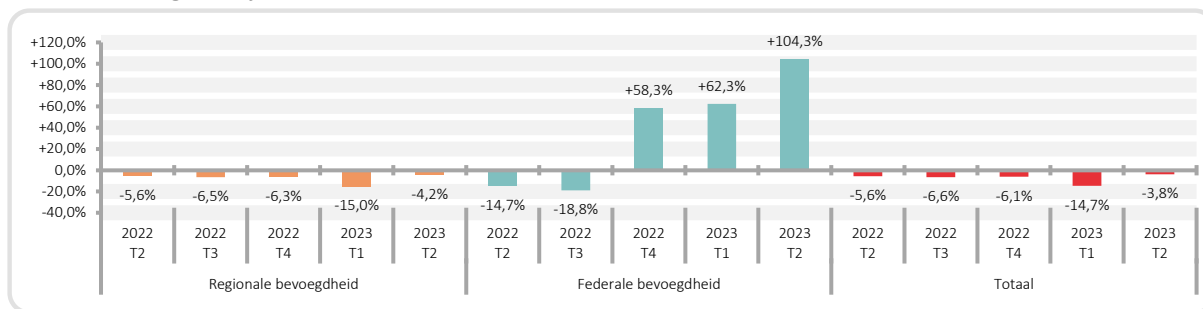
We noteren de grootste procentuele dalingen bij de uitdovende maatregelen. Voor het geheel van de regionale maatregelen bedraagt de jaarlijkse daling 4,2%.

Ten opzichte van T2 2019 noteren we een algemene daling met 32,9%. Het grootste stelsel in T2 2023, Activa, dat 75,6% van de maatregelen vertegenwoordigt, daalde met 16,8% ten opzichte van T2 2019.

⁷ De langdurig werkloze die wordt tewerkgesteld in een knelpuntberoep of in een ander gewest kan onder bepaalde voorwaarden gedurende maximaal 3 maanden een uitkering ontvangen die gelijk is aan 25% van de uitkering die hij normaal zou ontvangen als volledig werkloze tijdens de fase 11. ((BS 05.07.2022 – IW 01.09.2022). De werkloze (78 dagen volledige werkloosheid in 4 maanden) die wordt tewerkgesteld in de zorgsector kan onder bepaalde voorwaarden gedurende maximaal 3 maanden een uitkering ontvangen die gelijk is aan 25% van de uitkering die hij normaal zou ontvangen als volledig werkloze tijdens de fase 11 (BS 10.11.2022 – IW 01.09.2022).

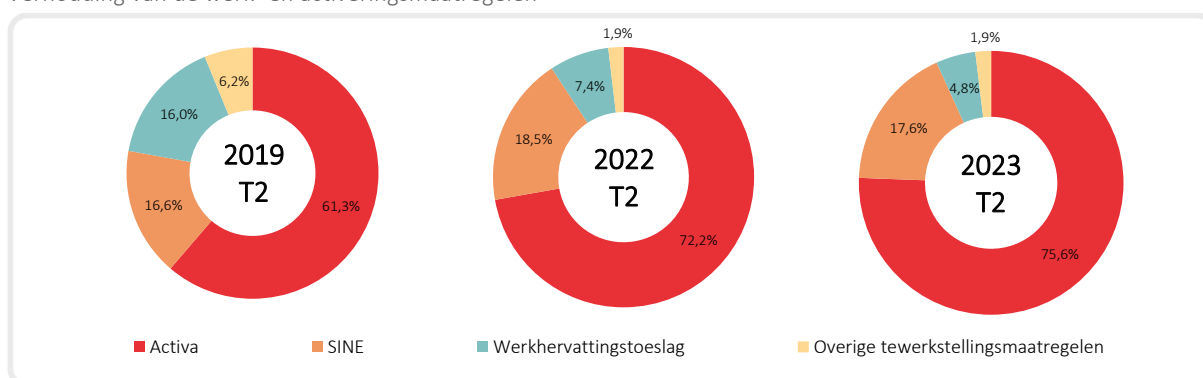
Grafiek 37

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Grafiek 38

Verhouding van de werk- en activeringsmaatregelen

6.3

Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven

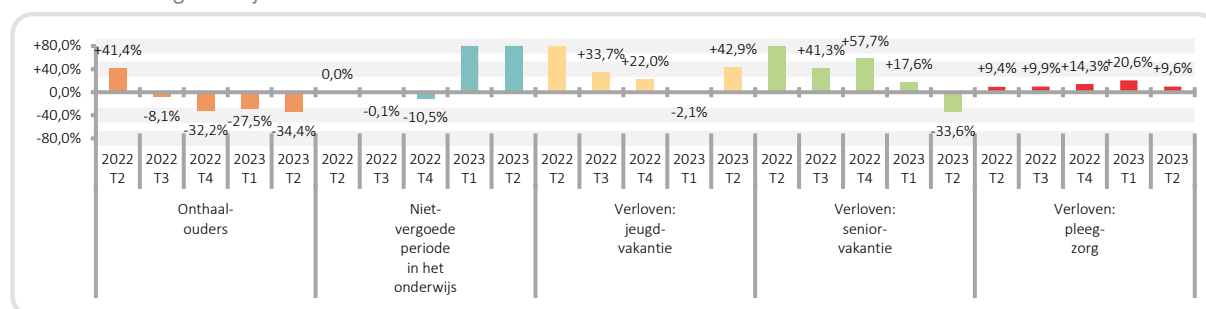
Tabel 34

Evolutie van de aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven

T2	Onthaal-ouders	Niet-vergoede periode in het onderwijs	Verloven: jeugd-vakantie	Verloven: senior-vakantie	Verloven: pleeg-zorg	Onthaal-ouders	Niet-vergoede periode in het onderwijs	Verloven: jeugd-vakantie	Verloven: senior-vakantie	Verloven: pleeg-zorg
2019	1.620	15	376	58	179	100	100	100	100	100
2020	1.370	15	96	20	62	85	98	26	34	34
2021	580	0	87	22	145	36	0	23	37	81
2022	820	2	234	51	159	51	16	62	87	89
2023	538	9	334	34	174	33	60	89	58	97
Evol. 2019-2023	-66,8%	-40,0%	-11,1%	-42,0%	-2,6%					

Grafiek 39

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

De onthaalouders krijgen opvanguitkeringen als hun inkomsten dalen omwille van de afwezigheid van kinderen om redenen onafhankelijk van hun wil. Het aantal betalingen neemt de voorbije trimesters licht af.

Mensen die voor onderwijsinstellingen werken, krijgen tijdens de zomervakantie een uitkering als die periode niet gedekt is door een uitgestelde bezoldiging. Logischerwijs zijn de betalingen binnen dit stelsel jaarlijks geconcentreerd in het derde trimester en worden hiervoor in de overige trimesters nagenoeg geen betalingen geregistreerd. Hun aantal neemt sedert 2019 stelselmatig af. In T2 2023 waren er gemiddeld 9 betalingen per maand.

Uitkeringen die bedoeld zijn om de periodes te vergoeden die niet gedekt zijn door vakantiegeld, betreffen enerzijds de schoolverlaters (jeugd-vakantie) en anderzijds de 50-plussers die opnieuw een activiteit beginnen in de privésector (senior-vakantie). Sommige werknemers ten slotte krijgen uitkeringen als ze verlof nemen om de pers(o)on(en) te verzorgen die in hun gezin werd(en) geplaatst (pleegzorg). Het aantal uitkeringstrekkers binnen de verlofstelsels blijft zeer beperkt.

6.4

Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels

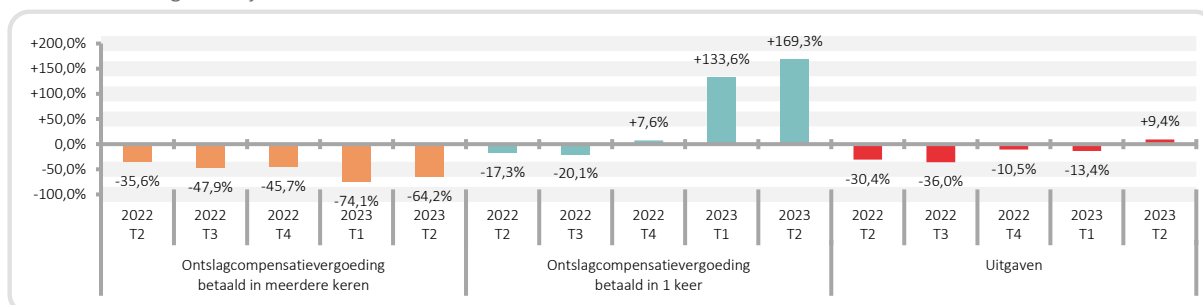
Tabel 35

Evolutie van de stelsels in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut

T2	Ontslagcompensatievergoeding betaald in meerdere keren	Ontslagcompensatievergoeding betaald in 1 keer	Uitgaven	Ontslagcompensatievergoeding betaald in meerdere keren	Ontslagcompensatievergoeding betaald in 1 keer	Uitgaven
2019	1.485	413	19.509.520	100	100	100
2020	1.538	486	24.010.909	104	118	123
2021	1.369	351	20.944.019	92	85	107
2022	882	290	14.576.087	59	70	75
2023	316	781	15.949.402	21	189	82
Evol. 2019-2023	-78,7%	+89,1%	-18,2%			

Grafiek 40

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Voor de volledigheid geven we in dit deel nog een aantal minder vaak voorkomende uitkeringen weer die tot de verantwoordelijkheid van de RVA behoren, maar niet vallen onder één van de rubrieken die eerder in dit verslag aan bod kwamen.

De maatregelen in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut zijn ontstaan uit de crisispremie, een tijdelijke anticrisismaatregel die vanaf 2012 uitdoofde. Vanaf 1 januari 2012 werd deze premie omgezet naar een regeling van onbepaalde duur, m.n. de ontslaguitkering – een eenmalige premie betaald aan ontslagen arbeiders.

Met het oog op de verdere harmonisering van de opzegregelingen voor arbeiders en bedienden, wordt vanaf 1 januari 2014 onder bepaalde voorwaarden een ontslagcompensatievergoeding toegekend aan arbeiders bij wie de duur van de opzeggingstermijn

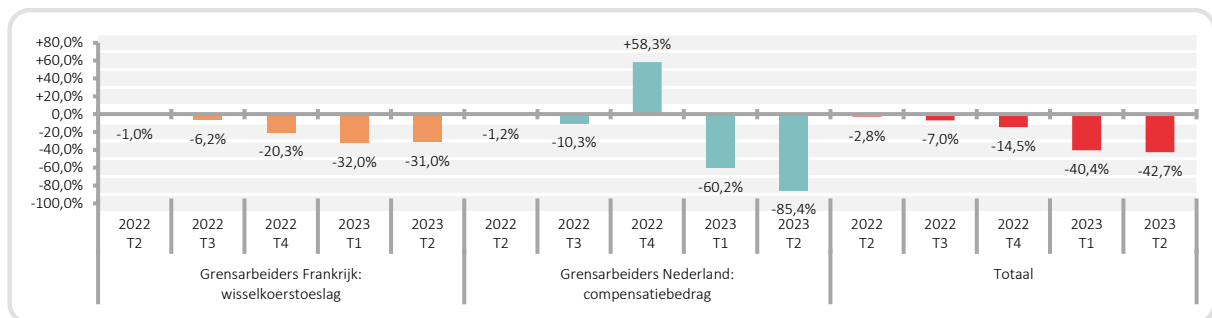
minstens ten dele is gebaseerd op de anciënniteit die ze als arbeider verwierven vóór 2014. Deze vergoeding vervangt geleidelijk de ontslaguitkering, die ondertussen dan ook nagenoeg is uitgedoofd.

Algemeen vertoont ook het aantal ontslagcompensatievergoedingen de voorbije jaren een neerwaartse tendens. In de recentste trimesters zien we een verschuiving van de vergoedingen betaald in meerdere keren naar de éénmalig uitgekeerde vergoedingen. In T2 2023 is er een stijging van de uitgaven met 9,4% ten opzichte van T2 2022.

Tabel 36
Evolutie van de uitdovende stelsels

T2	Grensarbeiders Frankrijk: wisselkoers- toeslag	Grensarbeiders Nederland: compensatie- bedrag	Halftijds brugpensioen	Totaal	Grensarbeiders Frankrijk: wisselkoers- toeslag	Grensarbeiders Nederland: compensatie- bedrag	Halftijds brugpensioen	Totaal
2019	146	31	24	201	100	100	100	100
2020	121	16	7	144	83	51	29	72
2021	101	28	2	131	69	88	10	65
2022	100	27	0	127	69	87	0	63
2023	69	4	0	73	47	13	0	36
Evol. 2019- 2023	-52,6%	-87,2%	-100,0%	-63,7%				

Grafiek 41
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Tot slot vermelden we nog een aantal uitdovende stelsels waarvoor de RVA de verantwoordelijkheid inzake betaling blijft dragen.

Voor het halftijds brugpensioen werd de toegang stopgezet in 2012 bij de hervorming van het brugpensioen naar SWT. De voorbije trimesters vallen in dit stelsel geen betalingen meer te tellen. Daarnaast worden tot op vandaag nog een aantal betalingen verricht in het kader van de wisselkoerstoeslag voor grensarbeiders in Frankrijk en de compensatiebedragen voor grensarbeiders in Nederland.

De wisselkoerstoeslag was gericht op Belgische grensarbeiders in Frankrijk om (voorafgaand aan de invoering van de euro) het relatieve loonverlies te compenseren dat werd veroorzaakt door de schommelende wisselkoers tussen de Franse en de Belgische munt. De compensatievergoeding betreft dan weer een vergoeding aan Belgische grensarbeiders in Frankrijk en Nederland voor hun hogere socialezekerheidsbijdragen. Voor de compensatiebedragen voor Franse grensarbeiders zijn sinds 2016 geen betalingen meer geteld. Voor de wisselkoerstoeslagen en de compensatiebedragen voor Nederlandse grensarbeiders worden tot op vandaag nog een klein aantal betalingen verricht. Ondanks een aantal schommelingen in het aantal verwerkte betalingen doorheen de tijd, vertonen deze stelsels bij gebrek aan nieuwe instroom logischerwijs algemeen een dalende trend.

Lijst van tabellen en grafieken

Woord vooraf.....	3
1 Het trimester in vogelvlucht	7
Tabel 1 Algemeen overzicht van de groepen uitkeringstrekkers	7
Grafiek 1 Evolutie van de groepen uitkeringstrekkers op jaarbasis	9
Grafiek 2 Evolutie van de onderlinge verhouding van de uitkeringstrekkers	11
2 Maatschappelijke en socio-economische context	13
Tabel 2 Conjuncturele indicatoren	14
Grafiek 3 Variatie t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	14
Tabel 3 Evolutie van het bbp	15
Tabel 4 Geharmoniseerde werkloosheidsgraad	16
Grafiek 4 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad	16
Tabel 5 Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad	18
Grafiek 5 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad	18
Tabel 6 Geharmoniseerde inactiviteitsgraad	19
Grafiek 6 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad	19
Grafiek 7 Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)	20
3 Volledige werkloosheid	21
Tabel 7 Evolutie van de UVW (WZ + NWZ)	21
Grafiek 8 Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar ..	21
Grafiek 9 Verhouding van de UVW	22
Tabel 8 Evolutie van de UVW-WZ volgens stelsel	23
Grafiek 10 Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	23
Tabel 9 Evolutie van de UVW-WZ volgens gewest	25

Grafiek 11	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	25
Tabel 10	Evolutie van de UVW-WZ volgens geslacht	26
Grafiek 12	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	26
Tabel 11	Evolutie van de UVW-WZ volgens leeftijdsklasse	27
Grafiek 13	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	27
Tabel 12	Evolutie van de UVW-WZ volgens werkloosheidsduur	28
Grafiek 14	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	28
Tabel 13	Evolutie van de UVW-WZ volgens gezinscategorie.....	29
Grafiek 15	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	29
Tabel 14	Evolutie van de UVW-NWZ volgens stelsel	30
Grafiek 16	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	30
Grafiek 17	Verhouding van de UVW-NWZ volgens stelsel	31
Tabel 15	Evolutie van de bijzondere vrijstellingen volgens type	33
Grafiek 18	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	33
Grafiek 19	Onderlinge verhouding van de bijzondere vrijstellingen	33
Grafiek 20	De variatie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom	34
Tabel 16	Evolutie van de dynamische stromen van de UVW-WZ.....	35
Grafiek 21	Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers en bepaling van de uitstroomrichting	36
Tabel 17	Evolutie van de NVNW-WZ (niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden) volgens inschrijvingsvorm	37
Grafiek 22	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	37
4	Tijdelijke werkloosheid	39
Tabel 18	De evolutie van de tijdelijke werkloosheid in kerncijfers	39
Tabel 19	Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden volgens bedrijfstak ...	40
Grafiek 23	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	40
Tabel 20	Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst die beroep doen op tijdelijke werkloosheid.....	41
Grafiek 24	Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst die beroep doen op tijdelijke werkloosheid	41

Grafiek 25	Verdeling van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden	42
Tabel 21	Evolutie van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden.....	42
Tabel 22	Evolutie van de tijdelijk werklozen volgens gewest in fysieke en budgettaire eenheden	43
Grafiek 26.....		43
Tabel 23	Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in fysieke eenheden volgens geslacht.....	44
Grafiek 27	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	44
5	Onderbrekingsuitkeringen	45
Tabel 24	Evolutie van de uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematisch verlof	46
Grafiek 28	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	46
Tabel 25	Evolutie van het aantal gerechtigden op tijdskrediet	48
Grafiek 29	Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdskrediet	49
Tabel 26	Evolutie van het aantal gerechtigden met een thematisch verlof.....	50
Grafiek 30	Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof	51
Tabel 27	Evolutie van het aantal gerechtigden op loopbaanonderbreking: totaal	52
Grafiek 31	Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking: totaal.....	53
Tabel 28	Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen.....	54
Grafiek 32	Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen.....	55
6	Overige uitkeringen.....	57
Tabel 29	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens stelsel.....	57
Grafiek 33	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	58
Tabel 30	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens gewest	59
Grafiek 34	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	59
Tabel 31	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens geslacht.....	60
Grafiek 35	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	60
Tabel 32	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens leeftijdsklasse	61
Grafiek 36	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	61
Tabel 33	Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen volgens stelsel	64
Grafiek 37	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	65

Grafiek 38	Verhouding van de werk- en activeringsmaatregelen	65
Tabel 34	Evolutie van de aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven	66
Grafiek 39	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	66
Tabel 35	Evolutie van de stelsels in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut	67
Grafiek 40	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	67
Tabel 36	Evolutie van de uitdovende stelsels.....	68
Grafiek 41	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	68
7	Lijst van tabellen en grafieken	69

